

L/2 1977
6. årg.

**«FIRERBANDEN»
— MARXISTER
ELLER
REVISJONISTER?**

RØDE FANE

**TIDSSKRIFT FRA
AKP(m-l)**

**TIDSSKRIFT FOR
KOMMUNISTISK
TEORI OG DEBATT**

Dobbelnummer
Pris kr. 15,—

UTGITT AV ARBEIDERNES KOMMUNISTPARTI (MARXIST-LENINISTENE)

RØDE FANE

TIDSSKRIFT FOR
KOMMUNISTISK TEORI OG DEBATT

Nr. 1-2/77 5. årg. Pris kr. 15,-

Redaktør og ansvarlig utgiver: Knut Johansen

Redaksjon: RØDE FANE, Forlaget Oktober
boks 6875, St. Olavspl., Oslo 1

Distribusjon: RØDE FANE, boks 2046, Grunerløkka, Oslo 5

Postgiro: 2 20 84 78

Abonnement: 50 kr. for ett år (6 nr.)

Trykt i offset hos A/S Duplotrykk, 1977.

INNHOOLD:

«FIRERBANDEN» — marxister eller revisjonister

Om den siste tidas klassekamper i Kina

(Del 1) . . . . . s. 1

Innledning — Åssen skal vi analysere utviklinga i Kina . . . . . s. 2

1) Muddervulkanen — s. 4. 2) Påstander som beviser ingenting — s. 13. 3) Det finnes nok av fakta — s. 18.

I. «Firerbanden», kunsten og den historiske materialismen . . . . . s. 22

1) «Firerbandens» linje for litteratur og kunst — s. 22. 2) «Firerbanden» er avslørt som motstandere av den historiske materialismen — s. 40.

II. Kulturrevolusjonens helter? . . . . . s. 44

III. Til spørsmålet om Teng Hsiao-ping. . . s. 59

Hua Kuo-feng:

Mobiliser hele folket til å gjera ein veldig innsats for å utvikla landbruket og byggja fylke av Tachai-typen over heile landet (15.10.75) . . . . . s. 64

Chen Yung-kuei:

Kritiser «firer-banden» grundig og skap eit nytt oppsving i røsla for å byggja fylke av Tachai-typen over heile landet (20.12.76) . s. 77

ALBANIA

Pål Steigan:

32 år siden seiren i det albanske folkets anti-fascistiske frigjøringskrig . . . . . s. 94

1. Hvorfor seira Albania? — s. 94. 2. Hva kan vi lære av den anti-fascistiske krigen i Albania og de albanske kommunistenes linje? — s. 97. 3. Viktige seire i den siste 5-årsperioden — s. 99. 4. Inntrykk fra APAs 17. kongress — s. 101.

DEN MARXIST-LENINISTISKE VERDENSBEVEGELSEN

Representant for Chiles Revolusjonære Parti:

Støtt Chiles folk, bekjemp revisjonismen (11.9.76) s.103

DEN MARXIST-LENINISTISKE VERDENSBEVEGELSEN

Representant for Chiles Revolusjonære Parti:

Støtt Chiles folk, bekjemp revisjonismen (11.9.76) . . . . . s. 103

Sveriges Kommunistiske Parti oppsummer riksdagsvalget 1976: Tre års synder vert ikkje bømte på 5 månader . . . . . s. 110

FOLKETS HISTORIE

Halvard Gråtøtt:

Slavesamfunnet i Norge og birkebeiner-revolusjonen . . . . . s. 115

1. Slavesamfunnet i Norge — s. 115. 2. Birkebeiner-revolusjonen s. 126.

KLASSEANALYSE:

Georg Vaagen:

Bøndene, arbeiderklassen og revolusjonen (25.9.76) . . . . . s. 129

STREK I MARGEN

Undervassbåtar i fredens hav . . . . . s. 137

NYE BØKER

Hoxha: Albanias kommunister

RØDE FANE 1976

Nr. 1: Finland — s. 143 Nr. 2: Klasseanalyse — Kampucheas nye grunnlov. — s. 143 Nr. 3: Hovudmøteinga i Noreg — s. 144 Nr. 4: Sovjet truer Norge. Klassene på landsbygda — s. 144 Nr. 5: Ungarn 1956. Formann Mao 1894—1976. s. 145 Nr. 6: Frigjering av kvinnene — s. 145

«FIRERBANDEN» - MARXISTER ELLER REVISJONISTER? *Del 1*

Om den siste tidas klassekamper iKina

av T.M., R.G. og L.N, redaksjonen i Røde Fane

Fra i fjor høst har Kinas Kommunistiske Parti ført en stor politisk kampanje for å avsløre den partifiendtlige linja til klikken rundt Wang Hung-wen, Chang Chun-chiao, Chiang Ching og Yao Wen-yuan.

Er dette et oppgjør med «kulturrevolusjonens helter», eller er det et oppgjør med en fraksjon som går imot marxismen-leninismen og formann Maos linje?

Vårt syn er at «firerbanden», som kineserne kaller dem, står for ei linje som bryter grovt med marxismen på punkt etter punkt, og at oppgjøret med dem er nødvendig og bra. Dette standpunktet har vi tatt etter undersøkelser og studier av materialet fra Sentralkomiteen i KKP, av «firerbanden»s eget materiale, og av de marxist-leninistiske klassikernes syn på de spørsmåla det dreier seg om.

Oppgjøret med «firerbanden», som KKP kaller dem, har avfødt spaltekilometre med spekulasjoner i revisjonistisk og vestlig presse. Til og med noen folk som kaller seg marxist-leninister og tilhengere av Mao Tsetung hevder at dette er et oppgjør med «heltene fra Kulturrevolusjonen», og spår at Kina vil komme til å vike av fra Mao Tsetungs linje.

I dette dobbeltnummeret og neste nummer av Røde Fane trykker vi en artikkel om kampen mot «firerbanden», som viser at de er revisjonister og motstandere av formann Mao. Artikkelen er skrevet av tre kamerater i redaksjonen. De bygger på studium av «firerbanden»s eget materiale og erfaringer som norske marxist-leninister har fra diskusjoner med kinesiske kamerater helt fra Kulturrevolusjonen.

Den første delen, som står i dette nummeret, tar opp fire spørsmål: Først — hvordan skal en finne ut hva som er sant og usant om klassekampen i Kina? Så — om «firerbanden»s syn på kulturspørsmål og den historiske materialismen. Deretter — var «firerbanden» Kulturrevolusjonens helter? Og til slutt — kort om spørsmålet om Teng Hsiao-ping.

INNLEDNING

Åssen skal vi analysere utviklinga i Kina? På grunnlag av propaganda, rykter og laust snakk eller ved å bruke marxismen og undersøke fakta?

I oktober kom meldinga om at fire medlemmer i Kinas Kommunistiske Parti — Chiang Ching, Chang Chun-chiao, Wang Hung-wen og Yao Wen-yuan — var ekskludert fra Sentralkomiteen og fra partiet. KKP kaller de fire ekskluderte for «firerbanden». I ei svær politisk kampanje anklager KKP «firerbanden» for å være kontrarevolusjonære revisjonister og for å ha gjort alvorlige forbrytelser mot proletariatets diktatur i Kina.

Denne utviklinga har vakt enorm oppsikt også i hele verden utafør Kina. Presseorganer av alle slags politiske farger har brukt kilometervis med spalteplass for å kommentere og spekulere rundt det som skjer. Alle slags reaksjonære politiske retninger — og særskilt forskjellige revisjonistiske grupper i

vesten — bruker oppgjøret i KKP til å lansere nye angrep på den kinesiske revolusjonen og på den marxist-leninistiske bevegelsen.

Tilmed blant en del folk som sjøl kaller seg revolusjonære og marxist-leninister høyr det dukka opp røster som snakker om at «de fire er våre kamerater» og framstiller det som skjer i Kina som en dårlig ting.

Dette viser at klassekampene rundt oppgjøret med «firerbanden» er blitt et viktig spørsmål ikke bare for kommunistene og de arbeidende massene i Kina, men for hele den kommunistiske verdensbevegelsen. Borgerskapet og dets revisjonistiske tjenerer ønsker å nytte sjansen til å spre forvirring og skape splittelse. Marxist-leninistene på sin side må spre klarhet, vise hva som er rett og hva som

Annen del vil behandle den reaksjonære linja «firerbanden» står for i økonomiske spørsmål. Der vil det også komme en kritikk av Chang Chun-chiaos artikkel om «Altomfattende diktatur over borgerskapet», som KKP har fordømt som partifiendtlig.

I dette nummeret finner du også en tale formann Hua Kuo-feng holdt på den første landskonferansen for å lære av Tachai i landbruket, fra 15. oktober 1975. Videre har vi trykt opp Cheng Yung-kueis rapport til Den andre Tachai-konferansen fra desember 1976.

Til sammen gir disse to artiklene et godt inntrykk av den marxist-leninistiske linja Sentralkomiteen i KKP står for. Det kamerat Chen forteller om hvordan «firerbanden» bekjempa vedtaka fra Den første landskonferansen om Tachai, avslører «firerbanden»s reaksjonære virksomhet på en klar måte.

Formann Hua Kuo-fengs tale på Den andre Tachai-konferansen i desember 1976 vil komme i neste nummer av Internasjonalen, AKP(m-l)s tidsskrift om den kommunistiske verdensbevegelsen og frigjøringsbevegelsene.

er feil og styrke sin enhet på grunnlag av ei riktig linje.

Dette er en situasjon som minner om innledninga til Den Store Proletariske Kultur-revolusjonen i 60-åra, særskilt etter at kritikken av Liu Shao-chi blei kjent i utlandet. Også den gangen blei dette brukt til voldsomme angrep på marxist-leninistene fra revisjonistene og andre reaksjonære. Også den gangen var det sånn at hendinger i Kina blei et viktig internasjonalt spørsmål for hele verdens kommunistiske bevegelse. Historia har vist at de som ikke evna å forstå disse hendingene riktig lei nederlag og forsvant, mens de som støtta kulturrevolusjonen trakk lærdommer av den som førte til større politisk klarhet og framganger for den kommunistiske verdensbevegelsen som helhet.

Vi har granska oppgjøret med «firerbanden» ut fra de opplysningene som er tilgjengelige for oss. På grunnlag av det slår vi fast at det er klarlagt at Chiang, Chang, Yao og Wang er kontrarevolusjonære revisjonister. Vi er sikre på at avsløringa av dem

betyr en viktig seier ikke bare for proletariatet i Kina, men for kommunistene i alle land — for kommunistene i Norge. Vi er sikre på at lærdommene av oppgjøret med «firerbanden» vil skape bedre forståelse for grunnleggende prinsipper i marxismen i hele den kommunistiske verdensbevegelsen. For «firerbandens» politikk sto i strid nettopp med sånne grunnleggende prinsipper, og den internasjonale propagandaen deres var egna til å skape et forvrengt inntrykk av marxismen hos folk som trodde på dem.

Alt bråket rundt dette spørsmålet akkurat nå kan gjøre det vanskeligere for enkelte folk å se dette klart. Men vi er ikke i tvil om at dette er den konklusjonen som alle virkelige kommunister vil komme til når støvet har lagt seg og alle fakta er alminnelig kjent.

Denne artikkelen er skrevet for å hjelpe til med å klargjøre bildet, for å «sprøyte vann på støvet». Ettersom det står politisk kamp rundt vurderinga av klassekampene i Kina kan vi ikke nøye oss med å legge fram vårt syn, vi må føre det fram i skarp polemikk mot revisjonistenes og andre reaksjonæres

syn. Og nettopp fordi reaksjonen gjør så mye for å rote til hele bildet, må vi begynne med å ta for oss den reaksjonære propagan-

daen, og avvise en del av de vanligste mytene og revisjonistiske spekulasjonene som er spredd de siste månedene.

1) MUDDERVULKANEN

Om det veldige utbruddet av propagandavrøvl fra den revisjonistiske og vestlige pressa høsten 1976, og om hvem som trur på det.

1.500.000 folk i Peking deltok i en veldig demonstrasjon 21. oktober 1976 for å feire at kamerat Hua Kuo-feng var valgt til formann i sentralkomiteen i KKP og at sammensvergelsen til «firerbanden» var knust. (Foto: Hsinhua)

«FIRERBANDEN» MARXISTER ELLER REVISJONISTER

Vi har alt nevnt at den revisjonistiske og øvrige borgerlige pressa har brukt mange kilometer spalteplass på «firerbanden» siden oktober 1976. Nå opplever vi at sjølv *kvan- titeten* på denne ordflommen — ganske enkelt *mengden* av det som er trykt — blir brukt som et argument av revisjonistene. Logikken i dette argumentet er sånn: «1000 aviser over hele verden, og i tillegg mange hundre radio- og TV-stasjoner, har sagt at «firerbanden» er «venstrefløyen» i Kina. Dette beviser at det er «venstre» som har tapt og «høyre» som har seira.»

Denne typen argument vil lede oppmerk- somheten vekk fra *kvaliteten*, *innholdet* i det som står trykt. Ingenting blir sant bare fordi det gjentas ofte nok. 100.000 prester sa i lan- da i Europa i middelalderen såne ting som «den herren gir et embede gir han også for- stand». Likevel fantes det mange dumme konger og embedsmenn. Ti-tusener av sosial-demokrater sier at det er demokrati i Norge, og noen hundre revisjonister sier det er sosialisme i Sovjet. Men uansett hvor ofte de gjentar det så hersker borgerskapets diktatur i Norge og det er kapitalisme i Sov- jet.

«Men», sier en del folk i vest «...det er for lettvtint å avvise alt det som blir trykt med at det er vrøvl. Ingen røyk uten ild.... Noe må det ligge bak alt det som blir trykt og skrevet. Pressa skriver ikke for moro skyld, og sjøl om det kan finnes fordreininger og overdrivelser, så kan det vel tenkes at det finnes et frø av sannhet et sted bak alle orda...» Dette er den slags argumenter som fenger, særskilt blant folk som vil rekne seg sjøl som «kritiske venstreintellektuelle», «uavhengig og sjølstendig tenkende marxister» osv. Før har vi gang på gang sett eksempler på åssen vaklende intellektuelle *bruker* denne slags tankegang som et påskudd til å være «kritiske» og «sjølstendige»...overfor den revolusjonære rørsla. Og til slutt, når alt kommer til alt, sluke borgerlige propaganda- historier rått.

Men ei sak er helt riktig: det finnes gode grunner til at propagandaflommen kommer

akkurat nå. Det finnes ei «kjerne» bak, det finnes «ild» bak røyken. Men denne «kjer- na», denne «ilden» behøver ikke å ligge i Kina.

Propagandaen fra revisjonistene og de andre borgerne sprer ingen klarhet. Tvert imot, den sprer et tjukt lag av ugjennomsik- tig mudder over alt som skjer i Kina. Jo mer de skriver og jo mer folk trur på det, jo vans- keligere blir det å få øye på hva kampene i Kina virkelig dreier seg om.

Ved å rote i denne søla lærer vi altså ikke så mye om Kina. Men vi kan likevel lære noe av det. Vi kan lære om behova og ønskene til de som holder propagandakverna i gang. Vi kan lære en del om de veldige kampene mellom imperialismen og revolusjon, mellom revisjonisme og kommunisme i verden *utafor* Kina. Det er det veldige presset som den revolusjonære bevegelsen utøver mot revisjonismen, som finner sitt utbrudd i propagandaflommen. I Kreml og andre høy- borger for imperialismen utvikler det seg et veldig overtrykk som med jamne mellomrom må prøve å finne sitt utløp. Da setter mud- dervulkanen i gang for fullt. Da sprøyter den ubegrensa mengder med propagandavrøvl ut over verden for å prøve å avlede den revolu- sjonære bevegelsen og for å prøve å hindre den i å fortsette med å la harde slag regne over imperialismen og revisjonismen.

Vi skal begynne med å ta en kikk på dette siste utbruddet til muddervulkanen.

ET RISS AV DE VIKTIGSTE PÅSTANDENE FRA PROPAGANDAKVERNA

Nå for tida er det høysesong for pekingo- loger, jo gærnere jo bedre. Alle slags for- skrudde historier kan finne veien til avis- sidene. A er på vei ut, B er på vei inn. Opp- rør i X, kamper i Y... Diplomatiske gift- blandere kan få «planta» hva de vil. Late journalister uten noe annet mål enn å tjene gryn skriver av andre artikler og har det godt. Spådomskunsten står høyt: ikke bare nåtida, men også framtida i Kina blir saum-

part, Krystallkuler er ikke til å få tak i lengre og folk med ambisjoner stirrer til øynene støter sammen over neseryggen. Andre lager heksebrugg ved å koke sammen alle slags uhumskheter, snuse inn dampene, rave rundt og prate tull. Sånn får vi de mest ulike framstillinger av Kinas historie i åra som kommer, av hvilke endringer som utvikler seg i innen- og utenrikspolitikken osv. Alt sammen er helt «pålitelig» og bygger på «sikre kilder».

Tross motsigelsene har alle historiene en fellesnevner. Alle «veit» at «firerbanden» er «venstrefløya i KKP», «de virkelege radikalerne.» De er «de egentlige tilhengerne av Mao Tsetungs revolusjonære linje» og «de som følger linja fra kulturrevolusjonen.» Dette sier både Chiang Kai-Sheks fascister på Taiwan og den reaksjonære pressa i USA, det sier Moskva-revisjonistene i Europa, trotskistene og slike revisjonister som sjøl prøver å framstille seg som «revolusjonære» ja tilmed som «maoister». Noen av dem uttrykker «tilfredshet med at radikalerne blir satt utafør», andre sier de er «bekymra over at venstrefløyen blir undertrykt», men *i sak* er de alle sammen helt enige i å si at det er «firerbanden» som står «til venstre» i Kina.

Partiledelsen i KKP og partiets nye formann etter kamerat Mao Tsetungs død, kamerat Hua Kuo-feng, blir av de samme allviterne fra Taiwan over Washington og Moskva til Vest-Europas universiteter framstilt som «moderat» og «pragmatisk», ledelsen i KKP er «bare opptatt av produksjon, og bryr seg ikke om ideologi og politikk», den vil «gi opp Maos radikale eksperimenter» osv. Det blir spekulert om at den har gitt opp/vil gi opp kampen mot borgerskapet i Kina og har tilnærma seg / vil tilnærme seg ei av supermaktene utenrikspolitisk — noen sier USA, andre sier Sovjet.

Kjerna i alle disse spekulasjonene er at i følge de vestlige pressemonopolene, Moskva-revisjonistene og hele det trotskistiske etterslenget, så er det «firerbanden» som

støtter Mao Tsetungs revolusjonære linje mens kamerat Hua og Sentralkomiteen går mot den. Følgelig skal oppgjøret med «firerbanden» og det at kamerat Hua Kuo-feng er blitt formann i KKP bety at Kinas Kommunistiske Parti har brutt med Mao Tsetungs marxist-leninistiske linje, at revisjonismen har tatt makta i Kina og at Kina følgelig vil utvikle seg til et kapitalistisk og imperialistisk land av samme type som Sovjetunionen.

Gammal vin på nye flasker

Her vil revolusjonære med litt erfaring kunne stoppe opp og spørre seg sjøl: Har vi ikke opplevd dette før?

For ti år sida starta Den Store Proletariske Kulturrevolusjonen. *Nøyaktig* samme form for propaganda strømmen ut over verden den gangen. Hver borgerlig og revisjonistisk fugl sang sin egen sang med sitt eget nebb, alle hadde fantastiske historier, ofte i motstrid til hverandre, men alltid på grunnlag av «sikre kilder», «veggaviser i Peking», «embetsmenn og diplomater» osv. Den gangen fantes det også en fellesnevner midt oppe i alt propaganda-kaoset: Situasjonen i Kina er dårlig, Kina er på randen av borgerkrig, osv. osv. ...

Historia har vist at utbruddet til muddervulkanen den gangen ikke hadde det minste å gjøre med det som skjedde i Kina. Dampende søle fra Moskva, fra Taiwan og fra Washington skjulte Kulturrevolusjonen og gjorde den usynlig under et tjukt lag av vrøvl. I mudderet fantes ingen lærdommer om det som som skjedde i Kina. Men utbruddet viste hvor mye revisjonistene og andre reaksjonære hata og frykta proletariatets diktatur i Kina, og at deres dypeste ønsker var at det skulle gå under.

Sånn var det også da borgerpressa i vest gradvis begynte å skjønne at noe hadde skjedd med Lin Piao ... Ikke et støvkorn av sannhet var det i de første spekulasjonene om kampen med Lin Piao.

«FIRERBANDEN» – MARXISTER ELLER REVISJONISTER

Historia viser at når klassekampen er skarp i Kina, da blir det utbrudd i den revisjonistisk/imperialistiske muddervulkanen. Dette er en lov. Derfor har vi ingen særskilt grunn til å bli forbausa over den veldige mengden vrøvl nå i samband med kampen mot «firerbanden».

Propagandaen er et forsøk på å presse Kina...

Dette er sjølsagt ingen tilfeldighet. Det er et uttrykk for at borgerskapet i øst og vest har høyst *virkelige* og dypfølte håp om utviklinga i Kina.

Den sovjetiske sosial-imperialismen vil gjerne at Kina skal holde opp med å støtte kampen mot sosial-imperialismen. Bresjnev ønsker at KKP skal slutte å føre polemikk mot revisjonismen og slutte å avsløre Sovjets fascistiske innenrikspolitik og imperialistiske utenrikspolitik. Kina er det mektigste hinderet sosial-imperialismen støter på internasjonalt. Og KKP's marxist-leninistiske kritikk av sosial-imperialismen er blitt en forferdelig plage for lederne i Kreml.

Derfor prøver Kreml seg med å bruke både kjeppen og gulrota på KKP. På den ene sida driver Kreml en stadig voldsommere hetskampanje mot KKP og Folkerepublikken Kina over hele verden. I følge Bresjnev er de «verste reaksjonære» i dagens verden, «verre enn de vestlige imperialistene» — de forferdelige «maoistene». På den andre sida prøver Bresjnev igjen og igjen å få KKP til å legge ned kampen mot sosial-imperialismen gjennom å tilby «forsoning».

I mange år har Kreml kalt formann Mao for skurk og blodtørstig morder. Samtidig prøver Kreml å slå en kile mellom formann Mao og hans nære medarbeidere. En slik nær medarbeider var kamerat Chu Teh. Han støtta formann Maos linje hele sitt liv. Et halvt år før han døde skreiv han et hyllingsdikt til ære for Maos to dikt retta mot Sovjet-revisjonismen. Men da kamerat Chu Teh

døde sommeren 1976 sendte sovjet-revisjonistene et hyklersk kondolansbudskap der de kalte ham «en stor kommunist». Dette er et uttrykk for Bresjnevs ønskedrømmer om å splitte Mao fra de kameratene som i mange ti-år har kjempa for hans linje.

Kremls ønske om at KKP skal legge ned kampen mot sosial-imperialismen viste seg også ved at Bresjnev & co «holdt tilbake ilden» og ikke kritiserte kamerat Hua Kuo-feng rett etter formann Maos død. I samband med dette spredde den revisjonistiske pressa over hele verden historier om at kamerat Hua er «en moderat» leder av KKP «som det går an å komme på talefot med». «NKP»s talerør «Friheten» som skrives på norsk, men som får både ideene og pengene fra Sovjet, fabla også om det. Slik håpet sosial-imperialistene at de skulle kunne splitte kamerat Hua Kuo-feng fra formann Mao.

Dette sosial-imperialistiske utspillet var en av de viktigste kildene for den internasjonale ryktekverna. Fikk det noen resultater? Nei. Alle framstøt fra revisjonistiske partier for å «bedre» forholdet til KKP er blitt avvist. KKP fortsetter å styrke kritikken av revisjonismen og avsløringene av sosial-imperialismen. Men dette betyr ingenting for den borgerlige propagandakverna, for den lar seg ikke stoppe av småting som fakta.

...og å splitte den revolusjonære bevegelsen

Samtidig ønsker imperialistene i øst og vest å splitte de revolusjonære folkene, arbeiderne og marxist-leninistene fra Kina of KKP. Bresjnev håper at om han ikke klarer å presse KKP, så skal han i hvertfall klare å isolere KKP. Imperialistene i vest er også bekymra for at Kinas revolusjonære eksempel skal oppmuntre til frigjøringskrig og revolusjon. Derfor har de felles interesser med sosial-imperialistene i å isolere revolusjonære i resten av verden fra Kina.

Da Krustsjov tok makta i partiet i Sovjet forvandla også et flertall av de gamle kom-

«FIRERBANDEN» — MARXISTER ELLER REVISJONISTER

munistpartiene i verden seg til borgerlige, revisjonistiske partier. Dette gjorde at borgerskapet både i øst og vest i noen år drømte søte drømmer om å begrave den revolusjonære kommunismen for alltid. For eksempel snakka borgerpressa i Norge i midten av 60-åra om at «gammalkommunismen» i vårt land var vekk og aldri ville komme igjen.

Men historia kan ikke stanses av revisjonister og andre reaksjonære, sjøl om de kommer til makta i et svært land som Sovjet. Etter kontrarevolusjonen der har den revolusjonære bevegelsen i verden gått framover på ny. Krustsjov og de som fulgte han klarte ikke å stoppe framveksten av kraftige revolusjonære bevegelse og frigjøringskriger i den 3. verden. Seirene i Indo-kina var seire for den marxist-leninistiske linja med folkekrig og nederlag for den revisjonistiske «fredelige veien».

Størst skade gjorde revisjonismen i det kapitalistiske vesten og i Øst-Europa. Men sjøl i disse landa har voldsomme klassekamper mellom proletariat og borgerskap brutt ut i de siste åra. Tilmed her oppstår det nye, virkelig marxist-leninistiske partier og organisasjoner til erstatning for de som ble ødelagt av revisjonismen. For det meste er de små enda og i begynnelsen av arbeidet sitt. Men de er fulle av livskraft, de utvikler seg og vokser svært fort. Ser vi på Vest-Europa/Nordamerika så er stillinga mye bedre i 1977 enn for 5 år sida, og den kan ikke sammenliknes med situasjonen for 10 år sida.

Frigjøringsbevegelsene som fører folkekrig, de arbeidende massene i de kapitalistiske landa, marxist-leninistene i hele verden blir inspirert av sånne virkelige sosialistiske land som Folkerepublikken Kina og Den sosialistiske Folkerepublikken Albania. Disse landa bekjemper de to supermaktene, de forsvarer proletariatets diktatur, og det kommer av at de er leda av virkelige marxist-leninistiske partier, KKP og APA, som kjemper mot revisjonismen i eget land og internasjonalt. Disse partienes

riktige linje er en svært oppmuntring og en viktig veiviser for frigjøringsbevegelsene, proletariatet og marxist-leninistene i alle land. De viser veien framover for den proletariske verdensrevolusjonen.

Derfor har også borgerskapet i øst og vest satt inn et voldsomt støt for å splitte den revolusjonære bevegelsen i resten av verden fra Kina og KKP, fra Albania og APA. Ved å spre forvirring om de virkelige sosialistiske landa og de marxist-leninistiske partiene som leder dem, håper de at ml-partiene, frigjøringsbevegelsene osv. skal miste den riktige kursen framover og lide nederlag.

Dette er grunnen til at Bresjnev har utropt «maoistene» til hovedfienden i alle land. Derfor har også Sovjet starta en voldsom løgnkampanje mot Folkerepublikken Kina som fullt ut kan måle seg med Goebbels verste løgner om Stalins sosialistiske Sovjet. Et eksempel på det er den tvers gjennom løgnaktige historia om «Kinas våpensalg til Chile». Denne historia er avslørt og lagt i grava gang på gang, men likevel fortsetter dette stinkende liket å vandre i både revisjonistisk og vestlig borgerlig presse. Slike historier blir også spredd om Albania. På APAs 7. kongress redegjorde kamerat Enver Hoxha for åssen sosial-imperialismen forener infiltrasjon, press og trusler mot Albania med smiger og tilbud om «forsoning».

Dette blir også brukt i den internasjonale propagandaen mot marxismen-leninismen. Norske revisjonister har fått høre «i all fortrolighet» i Moskva at Sovjet vil åpne forbindelser med Albania.

Alt dette har til hensikt å skape tvil, å splitte revolusjonære i andre land fra KKP og APA. «Hva skjer egentlig i disse landa»? «Kanskje disse partiene vil ofre de revolusjonære i andre land til fordel for sitt eget lands interesser?» «Kan vi stole på at de ikke vil forsone seg med imperialismen?» Osv. Neste ledd i kjeden er å framstille det som om ei sann utvikling alt har skjedd. «Kina driver rein stormaktspolitikk uten hensyn til revolusjonære bevegelse i andre land,» osv.

Fra en demonstrasjon i Shanghai som feirer seieren over «firerbanden». Teksten på parolen er slik: «Ned med den partifiendtlige klikken til Wang Hung-wen, Chang Chun-chiao, Chiang Ching og Yao Wen-yuan!». (Foto: Hsinhua)

Sosial-imperialismen leder propagandakrigen

Sosial-imperialistene har vært ledende i å utvikle denne typen propaganda. Nettopp

fordi de er imperialister som opptrer maskert som «sosialister» og «anti-imperialister» er det viktigst for dem å prøve å skjule for massene i verden hva *virkelig* sosialisme og anti-imperialisme er. Det er tydelig åssen

propagandaen har blitt trappa opp i samband med viktige hendinger internasjonalt. Invasjonen i *Tsjekkoslovakia* (1968) avslørte sosial-imperialismen internasjonalt, den svarte med å trappe opp hetsen mot Kina og Albania. Det blodige fascist-kuppet i *Chile* (1973) var et viktig tilbakeslag for sovjet-revisjonismen, for det var dens forræderske politikk som leda Chiles folk forsvarsløse til slakterbenken. For å hindre verdens folk i å trekke konklusjonene av dette og avlede oppmerksomheten svarte Kreml med en ny, voldsom løgnkampanje om Kina. Sovjets overfall på *Angola* (1975—76) ga foreløpig militær seier, men det avslørte også sosial-imperialismen enda mer internasjonalt, og for å prøve å dekke de blodige spora sine måtte den trappe opp propagandaen enda mer.

Sosial-imperialismens målsetting med denne propagandaen er ikke bare å splitte frigjøringsbevegelser og marxist-leninistiske organisasjoner fra kommunistene i Kina og Albania. Om mulig ønsker Kreml sjøl å vinne herredømme over dem for å forvandle dem til redskaper for sosial-imperialismens aggressive politikk.

Samtidig er det et viktig trekk ved utviklinga at også vestlige imperialister — medrekna imperialister med skarpe motsetninger til sosial-imperialismen — gjerne tar over og bruker sosial-imperialismens løgner, bl.a. forfalskninger om Kinas forhold til Chile osv. Noen imperialister som ikke har umiddelbare interessemotsetninger med Kina og Albania kan godt tenke seg å utvikle normale forbindelser med Kina og Albania *som land*. Men det betyr ikke at de kan tenke seg å slutte fred med *marxist-leninistene i sine egne land*, eller med *frigjøringsbevegelser i land de vil utbytte*. Derfor kan de diplomatiske forbindelsene godt utvikles normalt, samtidig som de samme monopolgruppene driver intens anti-kinesisk eller anti-albansk propaganda *overfor massene i landa de behersker*. I denne propagandaen kan de gjøre bruk av våpen som er laga av en fiende — sosial-imperialismen for

å bekjempe en annen — marxist-leninistene. Derfor ser vi f.eks. at pro-USA-kretser i DNA og Høyre samtidig kan anvende de mest råtne sovjetiske løgnhistoriene om Kina når de skal ramme en annen fiende: AKP (m-l).

Om propagandamaskinas «radikale» ekko på universitetene i vest

I vesten har den borgerlig-revisjonistiske propagandamaskina skaffa seg et etterslep av angivelig «revolusjonære» grupper og personer, særlig i universitetsmiljøene. Deres oppgaver er å kle propaganda-historiene i rødt ved hjelp av «revolusjonære» og «marxistiske» fraser.

Dette er sjølsagt svært nyttig for borgerskapet. Det betyr at den borgerlige propagandaens løgner kan nå fram til flere. Folk som sjøl rekner seg som revolusjonære vil lett gjennomskue en løgn når den står i NÅ eller i «Friheten». Men det blir straks vanskeligere dersom den samme historia står i et blad som angivelig er «revolusjonært» eller kanskje tilmed sier seg å stå på «Mao Tse-tungs tenkning».

For å forstå hvorfor det kan skje må vi ta for oss utviklinga av kampen mellom marxismen-leninismen og revisjonismen i vesten, særskilt i student- og ungdomsmiljøer.

Alle de «gamle» revisjonistiske partiene i vesten har åpent tatt avstand fra revolusjonen. Men ikke før har de gjort det, så utvikler det seg på ny en stadig sterkere strømning i retning revolusjonen, som er blitt «på moten» i 70-åra blant stadig flere arbeidere, ungdommer og studenter i vest.

Nettopp i ungdomsmiljøer og spesielt intellektuelle ungdomsmiljøer som universitetene har det utvikla seg sterk sympati for revolusjonære standpunkter. Den formen for revisjonisme som *åpent* tar avstand fra revolusjon har derfor også fått ekstra store vansker i disse miljøene. Det har også utvikla seg stadig sterkere avsky mot det

kapitalistiske systemet i Sovjet og en tilsvarende sterk spontan sympati særlig i retning Kina.

Men samtidig er disse miljøene sterkt prega av småborgerlig ideologi og vakling, og de radikaliserede ungdomsmassene mangler erfaring og skolering. Revisjonistiske og reformistiske *ideer* har sterkt fotfeste sjøl om revisjonismens mest åpne og grove *former* er i miskreditt. Dette har skapt grobunn for andre og formelt mer «radikale» former for revisjonisme, som i ord erklærer seg for «revolusjon», men som i i praksis følger en revisjonistisk politikk.

Av det følger den skarpe kampen mellom marxist-leninistiske og «radikale» revisjonistiske strømninger i denne typen radikaliserede ungdomsmasser. Norge er et eksempel på det. I 70-åra har «NKP» vært omtrent helt uten støtte og organisasjon på universitetene. Marxist-leninistene har en sterk bevegelse og dens viktigste revisjonistiske motstander har vært SV-studentene som framstiller seg som «marxister» og som mer «radikale» enn SVs ynkelige ledelse og stortingsgruppe. I andre land har den samme rolla blitt spilt av trotskister, «nymarkxister», «udogmatiske kommunister», «uavhengige maoister» osv., altså av grupper som har skapt en viss formell avstand mellom seg og de ortodokse bresjnevistene.

SV-studentene er et eksempel på at denne avstanden *bare* er formell. I praksis støtter de alle sosial-imperialismens mest reaksjonære tiltak. De sier de er uavhengige av Moskva. Men de støtta Indira Ghandis innføring av fascisme i India. De støtta sosial-imperialismen og dens kubanske leietropper i blodbadet deres mot det angolesiske folket. Da over 3.000 gikk i tog til støtte for Tsjekkoslovakias folk 21. august 1976 arrangerte de mot-demonstrasjon! De støtter sosial-imperialismens framstøt for å ta over Svalbard.

Å gå mot Kina er særlig viktig for «radikale» revisjonister

Grupper av denne typen ligger hele tida i skarp nærkamp med marxist-leninistene om innflytelsen over radikaliserede intellektuelle. For å holde sine egne tropper samla er de nødt til å kjempe mot den spontane tendensen til sympati med Kina.

De kan ikke oppnå noe ved å henvise til Sovjet som positivt eksempel! Derfor ser vi også at de svarer på angrep på sosial-imperialismen *ikke* gjennom å forsvare kapitalismen og imperialismen til Sovjet, men *først og fremst* gjennom harde angrep på *Kina og Albania*. Underforstått: «alle kan se at i Sovjet står det ille til, og den sovjetiske utenrikspolitikken stinker så ille at det er best å ikke snakke om den. Men trekk for guds skyld ikke den konsekvensen at Kina og Albania er noe bedre! Vi bryr oss ikke om å forsvare Sovjet gjennom positive eksempler, da det er en håpløs oppgave. Men hvis Kina og Albania er like ille, så er det vel ikke så gærent at vi støtter Sovjet?»

Unge intellektuelle er interessert i utenrikspolitik, leser mye og lar seg påvirke av meldinger i aviser og kringkasting. Nettopp fordi studenter er atskilt fra produksjonen og ikke står ansikt til ansikt med klassefienden, men jobber på lesesaler og forelesninger, så blir deres bilde av det som skjer i verden utafør universitetet (den viktigste delen av verden) også i veldig stor grad forma av borgerlige massemedia. Det gjelder også studenter som sjøl rekner seg som revolusjonære og oppfatter seg som «krittiske» til den borgerlige propagandaen.

«Radikale» revisjonistiske grupper på universitetene utnytter de ideene som skapes av borgerlige massemedia blant studentene for å konsolidere seg mot den *virkelige* revolusjonære bevegelsen. Når borgerpressen, radio og TV gang på gang gjentar at Kina støtter Pinochet med våpen og når mange studenter er opptatt av det og blir forvirra av det, så er det også et kjærkomment argument for at du

skal støtte SV og ikke NKS. I sin tur blir slike grupper igjen de beste sannhetsvitnene for den borgerlige propagandamaskinen på universitetene. «Det er ikke bare Aftenposten som sier det. Harald Berntsen sier det også og han er revolusjonær.» De borgerlige nyhetsmedianer kan ta opp dette igjen og fortelle at «selv revolusjonære grupper i vesten er nå skuffet over Kina».

Der sånn propaganda når fram, kan den etterhvert skape en opinion, også blant folk som er positive til Kina og Albania, for at det er *allmennt* grunn til å være *skeptisk* til disse landa, til deres utenrikspolitikk og utviklinga i dem. Riktignok blir både den ene og den andre løgnhistoria avslørt og tilbakevist. Men likevel ... Det er jo mange «sosialister», «revolusjonære» osv. som kommer med kritikk ... Ingen veit hva som kan skje. Kanskje neste historie likevel er sann ...

Slik skaper den borgerlig-revisjonistiske propagandamaskina seg en «rød» hale på universitetene i vesten. Og denne halen skaper igjen en opinion blant en del intellektuelle og ungdom som *står klar* til å tru det verste om Kina og Albania. Derfor ser vi også gang på gang at det i disse laga finnes en del folk — også en del ærlige folk, folk som vil være marxist-leninister osv. — som gang på gang *hopper på* nye løgnhistorier og reagerer med panikk hver gang muddervulkanen har et utbrudd.

Sannheten kommer ikke på «dagsrevyen»

Denne enkle setninga kan gjerne stå som en konklusjon på vår gjennomgang av grunnlaget for det borgerlige ordsvalderet om Kina.

Folk i Norge har fått hele bildet sitt av «firerbanden» og oppgjøret med den nettopp fra «dagsrevyen», fra radioens nyhets-sendinger og fra de forskjellige borgerlige avisene som så gjerne vil at vi skal tru de er «solid grunnlag for egne meninger» (Aften-

postens reklameslagord). Det eneste unntaket er de ti-tusenene som leser Klassekampen, som har fått høve til å studere kinesernes *eget* materiale om «firerbanden».

På grunnlag av dette kan vi ikke si noe annet enn at folk er blitt fora med sludder og vrøvl. Det vil sikkert også bli klart for det store flertallet etter ei tid. Gudskjelov har de arbeidende massene i Norge utvikla en sunn skepsis mot de offisielle utenriksnyhetene — særlig etter Vietnam-krigen og EEC-kampen.

Men å *forstå* at alle de lange og «lærde» artiklene om Kina ikke inneholder noe annet enn varm, dampende søle, at det ikke finnes det *minste* sannhetskorn i dem, det er den første *forutsetninga* for å forstå hva som *virkelig* skjer i Kina.

For å hjelpe leserne til å forstå det er det vi har lagt så pass stor vekt på å forklare hvilke krefter som fører til utbrudd i muddervulkanen, og hva det er som gjør at noen «revolusjonære» går på den borgerlige propagandaen.

Men til de som likevel, etter dette, insisterer på at den beste sannhetskilden til det som skjer i Kina (og i Norge og resten av verden) er departements- og statssekretæren som går i TV hver kveld kl. 19.30, kan vi bare si: slutt å lese her. Du kaster bort tida, du kommer ikke til å lære noe likevel. Hold deg til Dagsrevyen og måtte gud styre dine skritt, for sjøl ser du ikke hvilken vei du går.

2) PÅSTANDER SOM BEVISER INGENTING

Noen eksempler på borgerlige vulgærargumenter som er spesielt berekna på uerfarene og godtroende folk.

Nå et raskt blikk på de viktigste argumentene som muddervulkanen spyr ut, når den skal «bevise» hvem som er «høyre» og «venstre», hvem som står på Maos linje og hvem som står mot den osv.

Disse argumentene er:

- «firerbanden» hadde forskjellige høye stillinger i partiet og staten.
- «firerbanden» spilte en viktig rolle under Kulturrevolusjonen i 60-åra.
- Chang Chung-chiao og Yao Wen-yuan var «viktige teoretikere i KKP», udeferstått teoretikere som propaganderte for Mao Tsetungs linje.
- Chiang Ching var Maos siste kone.

Dette skal «dokumentere» at «firerbanden» er «venstrefløy», og følgelig at partiledelsen og Kamerat Hua Kuo-feng er «høyrefløya». Vi har sett at denne typen påstander har en del gjennomslagskraft overfor uerfarne folk. Men *politisk* er de fire ovafor *fullstendig verdiløse*. De viser oss *ingenting* om hvem som står for ei riktig og hvem som står for ei gæren linje i Kina.

Verdenshistoria kjenner tallrike eksempler på at folk som var kjent som ledere av revolusjoner, viste seg å gå mot revolusjonen og forsøke å dolke den i ryggen. Det gjelder både nære medarbeidere av de marxistiske klassikerne og andre revolusjonære, og folk som var kjent som «revolusjonære teoretikere», det gjelder folk med ledende stillinger og tilmed familiemedlemmene til revolusjonære ledere. Den marxistiske bevegelsens historie kjenner tallrike eksempler på at folk som ei tid blei sett som store marxistiske revolusjonære, sjøl sto fram som revisjonister og åpent bekjempa marxismen.

Følgelig kan vi heller ikke si *noenting* om hvor en politiker står *politisk* ut fra bare en

sånn reint *formell* oppramsing av verv osv. Det betyr å erstatte konkret analyse av innholdsløst prat. *Alle* som blir kjent som ledere i store revolusjoner må bedømmes på grunnlag av sine *handlinger* og ikke noe annet. Alt annet leder til absurde konsekvenser.

Vi skal se på noen historiske eksempler som beviser det.

Ei ufullstendig liste over «nære medarbeidere», til Marx, Engels, Lenin og Stalin.

Her er noen av de folka som var (eller som for ei tid blei framstilt) som «nære medarbeidere» til Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao.

Marx samarbeida for ei tid med *Lasalle* og *Bakunin*. Historia har vist at de var borgerlige politikere og fiender av marxismen, sjøl om de begge for ei tid framstilte seg som «elever av Marx».

Leonard *Bernstein* samarbeida nært med Marx og Engels. Etter at de to var døde kom han med voldsomme angrep på marxismen og blei *revisjonismens* første teoretiker. Karl *Kautsky* blei testamentarisk gitt i oppdrag av Engels å ta vare på manuskriptene til Marx og Engels. Det viser at da Engels døde hadde han tillit til Kautsky, og samtida rekna han også som etterfølgeren til Marx og Engels. For ei tid forsvarte han også marxismen. Men seinere gikk han over til revisjonismen og blei en bitter fiende av Oktoberrevolusjonen og Lenin.

Lenin samarbeida ei tid nært med *Martov* som blei mensjevnik. Seinere *Zinovjev* og *Kamenjev* som forsøkte å hindre Oktoberrevolusjonen i 1917 og endte i en felles front med Trotski & Co i kamp mot sosialismen i Sovjet.

«FIRERBANDEN» — MARXISTER ELLER REVISJONISTER

Trotsky hadde kjempa mot bolsjevik-partiet og Lenin i mange år før 1917. Men dette året erklærte han seg som tilhenger av bolsjevikene, og han fikk viktige stillinger i partiet og Sovjetstaten. I vest blei han rekna som nr. 2 etter Lenin. Men historia har avslørt at *Trotsky* var revisjonist og kontra-revolusjonær.

Mens Stalin levde var bl.a. *Krustsjov* blant de viktigste lederne i SUKP(b), og han framstilte seg sjøl som «elev av Stalin».

Noen «nære medarbeidere» av Mao Tsetung

I Kina har det også mange ganger før skjedd at folk i ledende stillinger i partiet og staten har slått inn på den revisjonistiske veien. Det har ikke hindra at de *offisielt* for ei tid har blitt framstilt som Mao Tsetungs medarbeidere.

I 30-åra blei både Mao og Wang Ming valgt inn i ledelsen for Komintern. Men sto Mao og Wang på samme linje? Nå veit vi at det var en bitter kamp på liv og død mellom Maos og Wangs linjer. Vi veit at Wangs gærne linje for den revolusjonære kampen førte til nederlag for sovjetområdene i Sør-Kina og kosta ti-millioner av menneskeliv. Vi veit også at den kinesiske revolusjonen bare kunne seire som følge av at Maos riktige linje nedkjempa Wangs gærne linje. Vi veit at Wang endte som en bitter fiende av sosialismen i Kina, som leder for «Sentralkomiteen i KKP i eksil» — hos *Bresjnev* i Moskva!

Liu Shao-chi var Folkerepublikken Kinas president. Rekna som nr. 2 etter Mao. Hans bok om partiet blei trykt i utlandet, mange marxist-leninister leste den for å finne argumenter mot *Krustsjov*-revisjonismen. Men i virkeligheten var *Liu* revisjonist, og både han og boka hans var mot Maos marxist-leninistiske linje.

Lin Piao klarte å få det vedtatt at han var Maos «etterfølger» på KKP's 9. partikon-

gress i 1969. En annen leder i KKP som framstilte seg som en «nær medarbeider av Mao» på denne tida var *Chen Po-ta*. Men i virkeligheten var *Lin* og *Chen* bitre fiender av kamerat Mao Tsetung. De planla å drepe Mao og ta makta ved et statskupp, og da det mislyktes, ville *Lin* flykte til *Bresjnev*.

Noen «viktige marxistiske teoretikere»

La oss i samme slengen se på en del folk som blei oppfatta som «marxist-leninistiske teoretikere» i samtida si.

Lasalle blei av en del folk oppfatta som elev av Marx i teorien, en oppfatning Marx og Engels la stor vekt på å ta avstand fra.

Folk som *Kautsky* og *Plekhanov* blei rekna som betydelige marxistiske teoretikere, og ei tid var det *med rette*. Ei tid kjempa de virkelig for marxismen i teorien (sjøl om de da også hadde svakheter) og gjorde en del nytte for seg. Men *seinere* degenererte de til revisjonister og fiender av den revolusjonære bevegelsen.

Trotsky, *Zinovjev*, *Kamenjev*, *Bukharin*, alle rekna seg som «leninistiske teoretikere», alle skreiv bøker som blei oversatt til mange språk og spredd internasjonalt av den kommunistiske verdensbevegelsen og rekna som «viktige verker». Men i virkeligheten var de revisjonister og verkene deres var også revisjonistiske.

Liu Shao-chi og hans «viktige bok om partiet» har vi alt nevnt. *Lin Piao*'s artikler — og spesielt «Leve seieren i folkekrigen» blei framstilt som «viktige marxistiske verker». Vi skal komme tilbake til den. *Chen Po-ta* blei også framstilt som «en viktig teoretiker».

En håndfull «revolusjonære i viktige stillinger» og «kommunister som leda store revolusjonære kamper»

Trotsky. Leder for Den Røde Hær under de store revolusjonære krigene etter Oktoberrevolusjonen.

Fra et masse møte på havna i Shanghai i desember som fordømmer forbrytelsene til «firerbanden». Wang—Chang—Chiang—Yao-klikken prøvde å gjøre denne største industribyen i Kina om til en base for forsøket sitt på å gripe statsmakta og makta i partiet, men mislyktes fullstendig. (Foto: Hsinhua)

Zinovjev. Ei tid formann i KOMINTERN.
Krustsjov. Medlem av sentralkomiteen i SUKP(b) under Stalin.

Tito. Leder av kommunistpartiet og frigjøringshæren under den revolusjonære frigjøringskrigen i Jugoslavia. Første revisjonist som leda kontrarevolusjonen og gjenopprettet borgerskapets diktatur i et land der arbeiderklassen hadde vunnet statsmakta.

Togliatti. Leder av Kommunistpartiet i Italia under krigen. *Thorez* leder av Kommunistpartiet i Frankrike under krigen. *Aksel Larsen* leder av DKP under krigen. *Furubotn* leder av NKP under krigen. Alle ledere av partier som gikk i spissen for heltemodig motstandskamp mot tyskerne og gjorde store ofre i menneskeliv, alle revisjonister som gikk i spissen for å ødelegge partiene sine og lede revisjonismen til seier i dem.

Koci Xoxe. Medlem av sentralkomiteen i Albanias Kommunistiske Parti, agent for Tito, forsøkte å gjøre kontrarevolusjon i 1947 — 48. *Liri Belishova* medlem av sentralkomiteen i Arbeidets Parti i Albania (tidligere A.K.P.) fulgte Krustsjov, prøvde å legge grunnlaget for sovjetisk intervensjon, kontrarevolusjon i 1960. *Beqir Balluku*, medlem av SK i APA, forsvarsminister i Albania, sto i kontakt med utlandet og forberedte kontrarevolusjonært statskupp i 1973.

Chen Tu-hsiu. Leder av 4. mai-bevegelsen, en viktig revolusjonær bevegelse i Kina i 1919, første formann i KKP, gikk over til kontrarevolusjonen. *Chang Kuo-tao*, medlem av sentralkomiteen i KKP, leda en stor del av den kinesiske røde hær, gikk i 1938 over til Chiang Kai-shek.

Peng Teh-huai. Medlem av SK i KKP, forsvarssjef, støtta Krustsjov og prøvde å ta makta i KKP før 1960. Liu Shao-chi statsjef i Kina, har vi nevnt.

Sakner noen «store ledere i kulturrevolusjonen»? OK, vi kunne nevne mange men skal nøye oss med to: *Lin Piao*, viseformann i KKP, forsvarssjef. *Chen Po-ta*, medlem av

SK i KKP, leder for Kulturrevolusjonsgruppa under sentralkomiteen i KKP.

Hva beviser det at «firerbanden» hadde «ledende stillinger», var «teoretikere» osv.?

Jo, det «beviser» at de er revolusjonære og marxister — like godt som det «beviser» at Lasalle og Bernstein var marxister, at Kamenjev, Trotski var leninister, at Krustsjov fulgte Stalin, at Lin Piao fulgte Mao. Kort sagt: det «beviser» ...ingenting.

De fires posisjoner, deres angivelige ledende rolle under Kulturrevolusjonen, deres posisjon som «teoretikere», ja, sjøl det at noen av dem i perioder hadde nær kontakt med kamerat Mao Tsetung beviser *i seg sjøl* ingenting om *den politiske linja deres*. For historia er full av eksempler på politikere som tilfredsstiller *alle* disse krava, men som likevel slo inn på den revisjonistiske veien og blei kontrarevolusjonære.

Historia viser også at innholdsløse argumenter av denne typen har virkning. De kan forvirre folk for ei tid. Ta for eksempel Kautsky. Han var virkelig en betydelig teoretiker (i motsetning til «firerbanden», som vi skal komme inn på.) Hvordan kunne Lenin *våge* å angripe ham, Marx' og Engels' etterfølger, en mann som hadde kjent Engels og som hadde slik en mektig posisjon i det tyske sosialdemokrati? Denne typen argumenter, som ikke hadde *noe* med hvem av Kautsky og Lenin som hadde *rett*, påvirka og forvirra en del folk og hjalp Kautsky å spre revisjonisme. Eller *Trotski*. Var ikke han leder for Den Røde Arme, sjølve den revolusjonære hæren som hadde sikra seieren for Sovjet-revolusjonen? Var ikke han «Lenins nære medarbeider», «en viktig teoretiker» osv? Hvordan kunne da SUKP(b)s sentralkomite og Stalin påstå at denne mannen var *kontrarevolusjonær*? I 30-åra kunne Trotsky utnytte dette bildet av

seg sjøl som «en stor leder fra Oktober-revolusjonen» i kampen sin mot sosialismen i Sovjet og den internasjonale kommunistiske bevegelsen.

Ta Tito, Thorez, Togliatti, Aksel Larsen, Furbotn. Alle disse revisjonistene skaffa seg en sterk posisjon gjennom at de sto fram som ledere av partiene under krigen mot fascismen. Åssen kunne noen påstå at de var revisjonister, at de var forrædere? Disse folkas *ry som revolusjonære* blei et kraftig våpen for dem, og de kunne bruke det til å *skjule* at de i virkeligheten var anti-kommunister, revisjonister.

Hva lærer dette oss? Å aldri ta slikt for noe avgjørende bevis for hva en politiker i ledelsen for en revolusjon virkelig står for. I store revolusjoner dukker det uunngåelig opp både virkelige revolusjonære og ulike kontrarevolusjonære, folk som er agenter for fienden eller som er karrierister som er ute etter å mele sin egen kake. *Ingen* kan med 100% sikkerhet avsløre *alle* sånne folk med en gang. *Heller* ikke store revolusjonære og marxistiske ledere kan det, fordi også folk som Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao er mennesker og ikke «allvitende guder». Saker er ukjente for de virkelige revolusjonære, de kan ikke forutsi framtida og de gjør feil. Derfor kan borgerlige elementer også for ei tid forkle seg og vinne innpass i sjøve ledelsen for en revolusjon. Og vinne ry som «store revolusjonære».

For å bedømme hva lederne for revolusjonene virkelig sto for, er det altså helt utilstrekkelig å se på sånt *ry* aleine. Vi må ta historia til hjelp og vurdere *handling*er for å se hva de forskjellige *virkelig* sto for. Slik ser vi f.eks. at *Zinovjev*, en berømt leder av Komintern, i virkeligheten var en kontrarevolusjonær, mens *Dimitrov*, en annen berømt leder av Komintern, virkelig var en revolusjonær. Men det bedømmer vi ut fra *handlingene* deres, ikke ut fra å måle berømmelsen. Samme metode må vi bruke overfor «firerbanden».

Hva skjer viss vi *ikke* gjør det slik? Da blir vi narra, sånn som de medlemmene av NKP

blei narra som *trudde* at Furubotn *virkelig* var «en stor marxistisk vitenskapsmann», slik som han og folka hans sa sjøl.

Kan ei riktig politisk linje overføres gjennom slektskap?

Det argumentet som kanskje har størst virkning på naive og uerfarne folk er at Chiang Ching var gift med kamerat Mao Tsetung. Men av alle de borgerlige argumentene er det også dette som egentlig er aller mest tåpelig og innholdsløst.

For i følge marxismen kan ikke ei riktig politisk linje overføres gjennom *familieband*! Ingen vil vel påstå at f.eks. *Stalins* datter Svetljana er «en virkelig marxist» og «tilhører venstrefløyen» bare fordi faren var en stor leder av verdensproletariatet? Emiliano Zapata var en stor revolusjonær og leder av fattigbønda i den meksikanske revolusjonen, sønnen hans blei en utbytter og bondeplager.

Om du er marxist avgjøres ikke av hvem du er gift med, men av den stillinga du *sjøl* tar i store politiske kamper. Ideen om «som far så sønn», eller «som mann så hustru», som ikke ser på både farens og sønnens, mannens og konas *handling*er, den har ingenting med marxismen-leninismen å gjøre. Den hører hjemme i *føydaltida*, da herskerne ga riket i arv og da de kunne gifte seg inn i og oppover i adelen.

De som vil «bevise» at Chiang Ching er «venstrefløy» bare gjennom å peke på ekteskapet med kamerat Mao Tsetung, gjør i virkeligheten ingenting annet enn å postulere en ny «kommunistisk adel», der den store kommunisten Mao Tsetungs *slektninger* inklusive hans *kone* ikke lenger skal bedømmes ut fra en *politisk* målestokk, men bare ut fra — slektskap.

Den slags hører hjemme i sløveste type ukeblad blant andre historier om borgerlige giftemål, og har ingenting å gjøre i en

alvorlig politisk analyse av klassekampene i Kina.

Vi marxister kan ikke ta hensyn til sånt. Vi

må vurdere Chiang Ching bare på grunnlag av hennes egne gjerninger og standpunkter, akkurat som vi vurderer alle andre.

3) DET FINNES NOK AV FAKTA

Omden feilaktige oppfatninga som sprer seg i forvirringas kjølvann: «vi kan ikke vite noenting sikkert.»

Sjøl når alle de mest fantastiske borgerlige eventyrfortellingene er dementert og når vrøvl-argumentene er avvist, er det en tendens til at «noe» henger igjen. Det er spredd tåke, det er skapt forvirring, og situasjonen ser fortsatt uklar og tåkete ut, spesielt for folk som ikke sjøl har mulighet eller interesse for å følge nøye med i det som skjer i Kina og skaffe seg faktiske opplysninger. «Noen sier det ene og noen sier det andre, jeg veit ikke hva jeg skal tru...»

Den «teoretiske» utgaven av denne oppfatninga, sånn som vi spesielt finner den i intellektuelle miljøer, uttrykker seg sånn: «Vi mangler tilstrekkelig materiale til å dømme om hvem som står for hva.» Dette blir også revisjonistenes og de andre anti-kommunistens siste forsvarslinje når propagandaløgnene deres om Kina er avslørt.

Vi ønsker å hjelpe leserne av denne artikkelen til å se at den påstanden også er bløff. Det finnes en mengde fakta, og det gir oss også et sikkert grunnlag for å dømme.

Finnes det konkrete politiske anklager mot «firerbanden»?

Noen «radikale» og «pro-maoistiske» revisjonister i vesten påstår at «det finnes ingen politiske anklager mot de fire kameratene» og at «det eneste KKP kommer med, er personlige bakvaskelser av de fire». Er dette riktig? Nei, det er løgn.

KKP har offentliggjort et digert materiale i form av artikler som kritiserer «firerbanden» for forskjellige *politiske* avvik. Vi skal ikke gå i detalj her, ettersom størstedelen av denne artikkelen ellers nettopp behandler «firerbandens» avvik fra ei riktig marxist-leninistisk politisk linje. Vi vil her bare minne om at «firerbanden» anklages for å ha støtta kapitalistiske tendenser i økonomien, for å ha sabotert produksjonen og for å ha undertrykt revolusjonær kunst og kultur. Er ikke dette klare *politiske* anklager?

Samtidig anklager KKP «firerbanden» for å ha levd *som utbyttere*, for å ha brukt makta si i partiet og staten til å sløse og leve et fantastisk luksusliv. Det er også en *politisk* anklage. For å leve i luksus som en borger, kan ikke forenes med å sitte i ledelsen i et kommunistisk parti, og særskilt kan ikke det å utnytte stillinga i toppen på partiet til å skaffe seg rikdom, kalles noe annet enn revisjonisme. Folk som ikke skjønner at det er en *politisk* anklage av «firerbanden» at de dreiv med sånn korrupsjon, de er tydeligvis like gjennomsyra av storborgerlig tankegang som de fire, som de kaller «kamerater».

Som *dokumentasjon* av KKP's *politiske* anklager mot «firerbanden» henviser vi til talen KKP's formann, kamerat *Hua Kuofeng*, holdt på Den andre landskonferansen for å lære av Tachai (desember 1976). Dessuten til talen som kamerat Chen Yungkuei holdt på samme konferanse, og som er

ELLER REVISJONISTER

Den nye formannen i Sentralkomiteen i KKP — Hua Kuo-feng — sammen med formann Mao Tsetung.
(Foto: Hsinhua)

trykt i dette nummeret av RØDE FANE. Les disse talene og se om det mangler «politiske anklager» mot de fire!

Har vi «firerbandens» egen framstilling av det den står for?

Mange borgerlige og revisjonistiske kommentatorer sier at «vi får bare kjennskap til synet til den ene siden», og «de fire får ikke mulighet til å forsvare seg.» Derfor kan vi angivelig heller ikke vite «hva de fire egentlig står for», fordi «vi får bare motpartens framstilling».

Er dette sant? Nei, det er også tøv.

«Firerbanden» har i flere år hatt ledende stillinger på viktige områder for KKP. I samband med det har flere av de fire fått offentliggjort artikler og på andre måter fått gjort kjent sitt syn. Dessuten har de hatt høve til å sette det ut i livet, og vi har muligheten til å studere følgene av det.

Chiang Ching opphevd seg sjøl til leder av Kinas kulturliv. I samband med det fikk hun skrevet en lang rekke artikler som vi veit uttrykker hennes syn. Blant annet gjelder det referatet fra et foredrag hun holdt på en kulturkonferanse i Folkets Frigjøringshær i 1966, som hun prøvde å gjøre til en

katekisme i kulturspørsmål ikke bare for KKP men også for andre lands marxist-leninistiske partier. Og dessuten kjenner vi til resultatene av virksomheten hennes på kulturens område.

Yao Wen-yuan og Chang Chung-chiao fikk offentliggjort store programatiske artikler om utviklinga i Kina i 1975 og 1976. Yao var dessuten sjef for propagandaarbeidet og hadde også i en periode øverste myndighet over nyhetsbyrået «Hsinhua» som bl.a. finnes i engelsk utgave. Dette gir oss også et materiale som forteller oss hva som er «firerbandens» syn.

Hvem som helst som vil det, kan finne fram dette materialet, som er spredd utover verden i masseopplag, er tilgjengelig på biblioteker osv, for å studere «firerbandens» politikk. De kan legge artiklene fra «firerbanden» ved siden av KKP's artikler som kritiserer dem og undersøke sjøl.

Vi har gjort det og funnet at «firerbandens» eget materiale bekrefter anklagene. F.eks. finner vi klare beviser på at Chiang Ching var mot Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao i kulturspørsmål i Chiang Chings *egen* programerklæring i kulturspørsmål. Vi kommer tilbake til det.

Undersøkelser av *fakta* viser oss altså at vi har tilgjengelig *både* linja til den nåværende ledelsen i KKP — sånn som den er uttrykt bl.a. i artikler fra kamerat Hua Kuo-feng — og linja til «firerbanden» sånn som den er uttrykt i bl.a. artikler fra medlemmer av «firerbanden».

Påstanden at «vi kjenner ikke de fires framstilling av motsigelsene» og «vi kan ikke vite hva de egentlig står for» er følgelig bare vrøvl. Noe som vi skal bevise gjennom å sitere dem en god del ganger.

For å finne sannheten må du være villig til å studere

Vår erfaring med folk som klager over at «det mangler materiale» og «vi veit ikke nok» — og spesielt med «revolusjonære» og

«maoistiske» revisjonister som sier sånt — er at de heller ikke har brydd seg med å lette på baken for å finne fram til sånt materiale. Vi har snakka med folk som kjenner saka fra TV-skjermen og fra «Dagbladet» og «VG», kanskje i nødsfall supplert med et par utenlandske borgeraviser som «le Monde» og «Spiegel». Og vi har opplevd at ettersom vi fikk tilbakevist de borgerlige propaganda-historiene som de gjentok etter borgerpressen, så falt de tilbake på nettopp påstanden om at «vi veit ikke nok». Men i neste omgang viste det seg at det var deres egen skyld. For de kunne si med største skråsikkerhet at f.eks. kamerat Hua er «høyre» og står for forskjellige standpunkter uten å ha *lest* ei linje av kamerat Huas tale på Tachai-konferansen høsten 1975. (Trykt i dette nummeret av RØDE FANE). Og de kunne påstå at f.eks. Chiang Ching sto for ei «marxistisk venstrelinje» i kunst og kulturspørsmål uten å ha *lest* verken ei linje av Chiang Chings egne utsagn om dette spørsmålet eller det Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao sier om kunsten og kulturen. Og når vi pekte på dette falt de tilbake på at «vi veit ikke nok».

Det er riktig. Det er riktig at uten å studere Kina, uten å studere det materialet som kommer derfra, og uten å studere marxismens klassikere, så veit du *virkelig* ikke nok til å si skråsikkert hvem som er marxist og hvem som er revisjonist i Kina.

Den motsatte konklusjonen er også sann. *Dersom* vi studerer fakta om Kina og marxismens klassikere, så kan vi si hvem som er for og hvem som er mot marxismen.

Her er resultatet av våre studier

Vi som har skrevet denne artikkelen har fulgt denne metoden etter beste evne.

Vi har i utgangspunktet *avvist* sladderjournalistikk og de intellektuelle trotskistenes metode: å gjenta alle lause rykter som står gjengitt i revisjonistisk og annen borgerlig presse og koke suppe på dem.

I stedet har vi tatt utgangspunkt i *fakta*.

ELLER REVISJONISTER

Sjøl sagt har vi nøye studert KKP's anklager mot «firerbanden». Vi har bryr oss ikke med å gi oss noe falsk skinn av «nøytralitet» overfor disse anklagene. Vi ser dem som vel begrunna og mener at de er riktige.

Men sjøl folk som *ikke* mener det samme som oss kommer ikke unna å studere KKP's eget materiale når de skal vurdere kampene i Kina nå. For *det* og ikke internasjonalt journalistisk sladder er den beste kilden til kunnskap om hva som er KKP's og kamerat Huas *linje* i disse kampene.

Videre har vi gravd opp det som er tilgjengelig for oss av «firerbandens» *egne* utsagn. Dette har vi brukt både for å studere «firerbandens» egen linje og for å se om det bekrefter KKP's anklager.

I tillegg har vi hatt tilgang på forskjellige norske marxist-leninisters erfaringer fra reiser og samtaler i Kina fra tida før «firerbanden» blei styrta.

Når det reiser seg spørsmål om hva som er den *marxistiske* linja i ei sak har vi undersøkt det gjennom å *studere det hos marxistene sjøl* — hos klassikerne Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao. I samband med forskjellige kampsaker har vi undersøkt i *deres* verker hva *marxistene* ser som virkelig høyre og venstre, i stedet for å bruke den borgerlige kloakkpressa som øverste dommer når det gjelder slike spørsmål.

Vi skal legge fram de slutningene vi har trukket på grunnlag av disse studiene av vårt eget materiale. Vi skal for det meste *ikke* sitere utdrag fra eller gjenta mye argumentasjon fra KKP's anklager. Dette har flere grunner.

En grunn er at KKP's snakker best for seg sjøl. Vi mener at KKP's materiale om «firerbanden» er så godt og overbevisende at det ikke har noen hensikt for oss å sitte og «forbedre» det. I stedet for å skrive en lang artikkel som bare er et sammenkok av kinesisk materiale, mener vi det er riktig å *oversette* det viktigste av dette materiale. Det er likevel så konsentrert at det er ingen grunn til at vi skal sammenfatte det en gang til.

KLASSEKAMPEN har gjengitt en del artikler mot «firerbanden», RØDE FANE trykker Chen Yung-kneis tale fra desember 1976 i dette nummeret og det kommer mer.

En annen grunn er den formen den politiske kampen rundt «firerbanden» tar i vesten akkurat nå. I denne kampen blir marxist-leninistene i Norge anklaga for å «ikke ha noe eget syn», for «å blindt sluke det som kommer fra Kina» osv. AKP(m-l) har ganske riktig det *samme* synet som KKP på «firerbanden»: vi skjønner ikke hvorfor vi skal dyrke fram «et annet syn» når vi mener KKP *ser rett*. Men når vi deler syn med KKP, så er det slett ikke fordi vi «følger blindt» eller «sluker rått». Tvert imot, vi ser sjøl hvor vi går, vi går med åpne øyne, vi har sjøl analysert og «fordøyd».

Revisjonistiske bløffmakere og «revolusjonære» spøkefugler prøver å framstille det som om det ikke finnes *annet* materiale mot «firerbanden» enn det som KKP sjøl har lagt fram. Dette er løgn. Og dette er det nå også blitt viktig å tilbakevise. Derfor skal vi legge fram vår egen analyse bit for bit, for å gjøre det klart hvordan den samsvarer med og bekrefter KKP's anklager om at «firerbanden» er en gruppe kontrarevolusjonære revisjonister.

Vi oppfordrer både venner og fiender til å kikke oss i kortene. De fleste av de opplysningene vi bruker er allment tilgjengelige og kan lett kontrolleres. En kontroll vil vise at *vi* farer ikke med laust snakk. Så kan alle sjøl dømme om hvor de finner mest næring: i borgerpressas og trotskistenes artikler eller hos oss.

I. «FIRERBANDEN», KUNSTEN OG DEN HISTORISKE MATERIALISMEN

&) «FIRERBANDENS» LINJE FOR LITTERATUR OG KUNST

Det første området vi skal ta for oss er «firerbandens» politikk i spørsmål som gjelder kunsten og kulturen.

Disse spørsmåla var sentrale i samband med starten på Den Store Proletariske Kulturrevolusjonen i Kina for over ti år sida.

Kulturrevolusjonen retta seg bl.a. mot en del revisjonister som hadde dominert ledelsen av kunsten og kulturlivet i Kina og som var tilhengere av den kontrarevolusjonære politikeren Liu Shao-chi. Gjennom å gå mot tilhengerne av Lius revisjonistiske linje i kulturspørsmål fikk «firerbanden» ord på seg for å representere Mao Tsetungs revolusjonære linje i kulturspørsmål. Men tåler dette bildet en nærmere undersøkelse? Vi skal få se.

Kilder til opplysninger om «firerbandens» linje i kulturspørsmål

Kinas Kommunistiske Parti anklager «firerbanden» for å ha brutt med marxismen og praktisert revisjonismen på kunstens og kulturens område. KKP anklager «firerbanden» for å ha kjempa mot kinesisk og utenlandsk revolusjonær, marxistisk kunst. For å ha undertrykt kommunistiske kunstnere og kunstverkene deres i Kina. For å ha dyrka vestlig dekadent kunst og kultur i smug, samtidig som Chiang Ching uberettigta tok æren for revolusjonære kunstverker som var laga av andre.

Alle slags skurker og tåkefyrster som «veit» helt sikkert at «de fire er venstre-fløyen» og som ikke er villig til å diskutere dogmet om «Chiang Chings enorme fortjester i å reformere Peking-operaen» hevder sjølsagt at KKP farer med falske beskyldninger og «lyver om de fire kameratene».

Nåvel. La oss se hva vi veit om «firerbandens» politikk i kulturspørsmål, *uavhengig* av KKPs kritikk av dem i dag.

Her finnes det nemlig et rikt materiale. Chiang Ching har vært KKPs ansvarlige for kulturspørsmål siden Kulturrevolusjonen. I samband med det kom hun med uttalelser. Vi kan dessuten se på hva slags kunstverker som har blitt støtta og hva slags som har blitt fjerna. Når det gjelder kinesiske artikler om kulturspørsmål fra den siste tida så kommer det i tillegg til Chiang Chings kommando over kulturen også at Yao Wen-yuan har vært øverste kommando for propagandaen. Til slutt kan vi ta med at mange har vært med på samtaler i Kina om kulturspørsmål der linja i forskjellige artikler er blitt forklart og utdypa, der holdninga til forskjellige kunstnere, kunstverk og kunsttyper er blitt mer omfattende kommentert osv.

Dette materialet er i seg sjøl og *uten* den nye kritikken såpass omfattende og klart at i AKP(m-l)s ledelse hadde synet i flere år vært at *deler av den rådende kinesiske kulturpolitikken var gæern*. Det skal vi komme tilbake til.

I tillegg til alt dette har vi sett noen korte

sitater fra et mange timer langt lydbånd-intervju som en amerikansk journalist hadde med Chiang Ching. I disse sitatene kommer Chiang Ching med helt åpent borgerlige uttalelser (bl.a. til fordel for borgerlige kvinnekonger) som straks ville møtt protester dersom noen leder i AKP(m-l) hadde sagt noe sånt. Jan Myrdal sier at «firerbanden» starta en kampanje for å spre føydaltidas kvinnemote i Kina. Alt dette er svært interessant, i samband med KKP's kritikk av de fire som hyklere som *offentlig* framstilte seg som «revolusjonære» i kulturspørsmål, mens de privat foretrakk dekadent borgerlig vestlig kultur.

Men dette nevner vi i denne omgangen bare i forbifarten. Det skal vi konsentrere oss om er den linja som «firerbanden» sjøl *offentlig* uttrykte, og som blant annet førte til at de fordømte en rekke kunstverk som «ikke revolusjonære nok» og følgelig «uegna for arbeiderne, soldatene og bondene.»

Vår påstand: I Kina er det skapt mye god kunst, tross Chiang Chings linje

I perioden da Chiang Ching hadde makta i kulturspørsmål har det blitt utvikla en god del verdifull, revolusjonær kunst i Kina. De kjente revolusjonære teaterstykkene er et eksempel på det. Det har vært en blomstrende kunstnerisk aktivitet, som f.eks. utstillinga av kinesiske bondemalerier som var i Norge i 1976 var et eksempel på.

Dette er det ingenting merkelig i. Uansett om det fantes revisjonister med makt på kulturens område, så var hovedsaka at i alle disse åra fantes *proletariatets diktatur* i Kina. Det betyr at titalls millioner av mennesker har drevet med kulturell aktivitet på heltid og deltid. Som rettleiing har de partiets korrekte linje, og bl.a. Maos klassiske artikler om kulturspørsmål blir stadig studert i masseomfang. Med Kinas enorme ressurser av skaperkraft og med KKP's

korrekte linje er det ikke noen grunn til å være forbausa over at det er blitt skapt mye verdifull revolusjonær kunst. Tvert imot ville det vært all grunn til å være forbausa dersom vi ikke kunne vise *noen* sånn revolusjonær kunst.

Et annet spørsmål er hvilke *linjer* de som har hatt den offisielle ledelsen i kulturspørsmål har prøvd å kjøre fram i denne perioden. Om denne linja kan vi på grunnlag av artikler, samtaler, utgivelsespolitikk og annet materiale i hvert fall slå fast at:

«Firerbanden» var *mot* den kommunistiske kinesiske kunsten og litteraturen fra før kulturrevolusjonen.

— Firerbanden» var *mot* den revolusjonære og kommunistiske kunsten fra land utafor Kina.

— «Firerbanden» var *mot* den klassiske kunsten og kulturen fra borgerskapets progressive periode og fra andre historiske perioder da progressive klasser reiste seg mot reaksjonære klasser.

Dette er deler av den kulturpolitiske linja som Chiang Ching har kjørt ut og som er blitt propagandert bl.a. under ledelse av Yao Wen-yuan. Ut fra den negative holdninga til tidligere tiders og andre lands kommunistiske og revolusjonære kultur, kan vi ikke si at det forbauser oss når KKP nå kritiserer «firerbanden» for å ha undertrykt *ny* kinesisk revolusjonær kultur.

Denne linja strir mot det Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao lærer oss om kunst og litteratur — den er *antimarxistisk*.

Litt om marxismen, litteraturen og kunsten

Den marxistiske teorien er klar og ikke til å misforstå når det gjelder litteratur og kunst. Vi skal ikke prøve å gjøre noe altomfattende sammenfatning av den her. Det er nok å henvise til Mao Tsetungs «Taler på Yenankonferansen om litteraturen og kunsten» og andre verker av de fem klassikerne

«Firerbanden» forsøkte å undertrykke filmen «Pionerene», som skildrer innsatsen til arbeiderne på oljefeltet i Taching. Formann Mao sendte ut et direktiv om at filmen var bra og retta kritikk mot «firerbanden»s ubegrunna anklager mot den. På bildet studerer filmarbeidere, bl.a. instruktøren for filmen «Pionerene» Maos direktiv og fordømmer de reaksjonære angrepa på formann Maos revolusjonære linje for litteraturen og kunsten. (Foto: Hsinhua)

som har behandla disse spørsmåla grundig og omfattende.

Marxismen ser arbeidet med litteratur og kunst som en viktig del av klassekampen og et våpen for proletariatet i revolusjonen, som «Et lite hjul og en liten skrue i revolusjonsmaskineriet» (Lenin). Marxismen anerkjenner ikke noen kunst og litteratur som er heva over klassene... Den kjemper for kunst og litteratur som tjener proletariatet og de arbeidende massene, som stammer fra og er laga for det arbeidende folket og dets revolusjon.

Å skape en sånn litteratur og kunst er i seg sjøl en kamp. Denne kampen kan ikke vinne framgang uten at kunstnerne og kunsten deres forener seg med de arbeidende massene. De som vil være revolusjonære kunstnere må sjøl dele det arbeidende folkets skjebne, leve dets liv, smelte sammen med det og delta i dets kamper. De må lære av arbeiderklassen og folket, de må studere proletariatets revolusjonære teori — marxismen — og de må kjempe for og godta ledelsen til proletariatets marxist-leninistiske parti. Bare på denne måten kan det skapes en revolusjonær litteratur og kunst som har et høyt politisk og kunstnerisk nivå, og som massene

rosar fordi de ser at den gir et sant bilde av virkeligheten og peker ut veien framover samtidig som den tilfredsstillar deres behov for kunst og litteratur.

På lang sikt er det som vil avgjøre denne kampen at arbeidere og andre som *ikke* har sin hovedoppgave som intellektuelle blir hovedkrafta når det gjelder å skape kunst. Samtidig må forfattere og kunstnere som kommer til den revolusjonære bevegelsen omdanne seg. De kan ikke lage revolusjonær kunst for proletariatet isolert fra folket, kampen og den marxist-leninistiske bevegelsen.

Forutsetninga for å skape en sånn litteratur og kunst er å bryte med reaksjonær og dekadent litteratur og kunst som er skapt på borgerskapets, føydalistenes og andre undertrykkerklasser. Historisk sett betyr det å begynne på noe nytt, vende et nytt blad.

Betyr det at vi står på bar bakke? Nei, det betyr det ikke.

For det første så er det i mange land over hele jorda i over hundre år skapt proletariske kunstverker som er realistiske, som uttrykker massenes interesser og er laga for å støtte den sosialistiske revolusjonen og spre marxismen. Den klassiske proletariske-

revolusjonære verdenslitteraturens resultater kan vi antyde ved å nevne navn som fransmannen Pottier, russeren Gorki, tyskeren Brecht, kineseren Lu Hsun. Albania har en blomstende revolusjonær litteratur: for å ha nevnt et navn kan vi trekke fram Dritero Agolli, men han står ikke aleine. Sjøl et så lite land som Norge har frambrakt store kommunistiske forfattere: Rudolf Nilsen, Nordal Grieg. Sjølsagt er ikke alt forfattere som disse har skapt like godt, men det beste de har skapt, sammen med de verkene som er skapt av tallrike andre, viser at i den proletariske verdenslitteraturen er den revolusjonære bevegelsen en rik skatt og et solid grunnlag å bygge videre på. Det samme gjelder andre former for proletarisk-revolusjonær kunst, som malerkunst, musikk osv.

For det andre øser proletariatet av den litteraturen og kunsten som er skapt av det arbeidende folket og av progressive klasser tidligere i historia.

I alle land finnes det en rik *tradisjonell folkekunst* i form av fortellinger, musikk, billedkunst osv. som avspeiler de arbeidende massenes liv og tenkning. Innafor denne folkekunsten tar proletariatet og de marxistiske kunsterne vare på alt som er bra og brukbart, dyrker det og utvikler det videre. Sjølsagt er denne kunsten før proletariatet begynner å kjempe ikke av seg sjøl proletarisk-revolusjonær, sjølsagt vil det også i den finnes uttrykt religiøse ideer og andre former for reaksjonære ideer som har vært utbredt hos de arbeidende massene. Men marxismen går ikke inn for å forkaste den gamle folkekunsten av den grunn, den går inn for å forbedre den der den er utilstrekkelig, befri den fra det som er dårlig og reaksjonært og nytte alt det som er bra i form og innhold i den revolusjonære kunsten.

Samtidig finnes det også kunst og litteratur som er skapt av klasser som seinere blei reaksjonære, men som i en spesiell periode i sin utvikling var historisk progressive. Føydalistene i mange europeiske land spilte i en spesiell historisk periode ei

progressiv rolle da de førte revolusjonære kamper mot slavesamfunnet. På samme måte hadde det europeiske borgerskapet ei progressiv historisk periode da det ledet den borgerlige revolusjonen for å begrave føydalismen.

Særlig det revolusjonære borgerskapet skapte en rik litteratur og kunst som tjente dets revolusjonære bevegelse. Samtidig var det sjøl en utbytterklasse som sto mot de arbeidende massene (sjøl om det til tider mobiliserte dem for å vinne over føydalistene) og som raskt blei åpent reaksjonært så snart det hadde konsolidert makta si. Det revolusjonære borgerskapets kunst er ikke skapt for å tjene de breie arbeidende massene. Men også her lærer klassikerne oss å ta vare på det som er godt, verdifullt og sant og anvende det for den proletariske revolusjonen. Samtidig er det helt utilstrekkelig å *i dag* lage kunst som ikke går lenger enn den borgerlige revolusjonen.

Ta et eksempel fra norsk litteratur. Kielland skreiv bøker med klart politisk siktemål: å sette fart i den borgerlige revolusjonen i Norge. For å oppnå det retta han skarp kritikk av reaksjonen i Norge på slutten av 1800-tallet. Bøkene hans viser bl.a. klasseundertrykkinga og utbyttinga og avslører råttenskapen hos både embedsmenna og handels- og industriborgerskapet. Kiellands bøker blei utnytta av revolusjonære arbeidere til å rette kritikk mot kapitalismen alt på hans tid, og de kan utnyttes i 1970-åra. Samtidig var Kiellands hensikter slett ikke å styrte kapitalismen, men å konsolidere den. Dette må vi ha klart for oss og vi må si fra om det når vi sprer Kiellands verker. Og vi kan slett ikke være fornøyd med kunstverker som *i dag* ikke går lenger enn til å avsløre råttenskapen i klasse-samfunnet, slik Kielland gjorde, uten å stille perspektivet at proletariatets oppgave er å begrave hele dette samfunnet.

Det er lett å finne andre eksempler: Ta den klassiske borgerlig-nasjonale albanske poeten Naim Frasheri. Det sosialistiske Albania tar vare på den store progressive

demokraten og patrioten Frasheri. Samtidig gjør de albanske marxistene en kritisk vurdering av det hans generasjon av borgerlig-progressive skreiv og vil sjølsagt avvise det som er reaksjonært, — f.eks. religiøs diktning fra dem.

Det er nødvendig å være særskilt kritisk når det gjelder å ta over tidligere tiders klassisk kunst. Men marxistene er helt klare når det gjelder dette spørsmålet. Det er ikke noen tilfeldighet at Marx siterte Shakespeare i Kapitalen og at han roser Goethe. Lenin oppfordra til å lese Balzac og klassiske borgerlig-progressive russiske forfattere. Mao anbefalte klassiske kinesiske verker som «Pilgrimsferd til vesten» og «Drømmen om det røde rommet.» Dette betyr ikke at vi skal begrense oss sjøl til disse verkenes nivå eller følge dem som modeller, men det viser at vi skal ta vare på alt som er sant, godt og brukbart i dem og bruke det i proletariatets revolusjonære kamp.

La oss sammenfatte:

Det fins i verden i 70-åra en rekke forutsetninger for å skape revolusjonær, proletarisk kunst og kultur:

— Den marxistiske teorien for kunsten og kulturen er grundig og allsidig utvikla av de fem marxistiske klassikerne.

— Det fins en rik proletarisk-revolusjonær verdenskunst og verdenslitteratur som har utvikla seg i over 100 år.

— Det fins rike skatter i folkekunsten og folkelitteraturen i alle land som proletariatet og de arbeidende massene kan utvikle videre.

— Det fins også store verdier i den klassiske litteraturen og kunsten fra borgerskapets progressive periode og fra andre progressive klasser i tidligere tider.

Aldri har verden vært i så stor forandring som i dag, aldri har massenes revolusjonære bevegelse vært så omfattende og kampen så hard. Om de revolusjonære kunstnerne nytter den marxistiske teorien og kaster seg ut i de svære kampene vi er inne i, så vil de også kunne skape verker som massene tar imot med entusiasme, som har et høyt politisk og kunstnerisk nivå, som bygger på de

nasjonale forutsetningene i de forskjellige landa og som samtidig blir beriket av det beste i den moderne og klassiske verdenskunsten. Alt dette gjør at det er gode forutsetninger for å skape en blomstrende proletarisk-revolusjonær kunst og litteratur. Det gjelder i så forskjellige land som Kina og Norge.

Dette er ei *marxistisk* linje for utviklinga av den nye, proletariske litteraturen og kunsten. Men Chiang Ching uttrykte alt for 10 år sida, på seminaret i folkets frigjøringshær i Shanghai i 1966, *ei anna linje*: nemlig at den proletariske kunsten og kulturen i praksis skulle avskjære seg totalt fra fortida, at den skulle forkaste *alt*, som var laga før kulturrevolusjonen og i andre land enn i Kina, og på denne måten stå fram som noe helt «nytt» født «av intet» dvs. uten noen historisk kontinuitet bak seg.

Dette kunne Chiang Ching sjølsagt ikke si helt åpent. I noen bemerkninger her og der snakker hun derfor om å ta vare på det i fortida som er bra osv. Saka er bare det at *konsekvensene* både av det hun sa i 1966 og av den linja hun offisielt fulgte i åra som kom var at det var *omtrent ingenting som var bra*, og derfor måtte også den nødvendige slutninga bli at alt gammalt, alt utenlandsk skulle forkastes.

Vi skal se hva denne linja konkret betydde for forskjellige former for kunst og litteratur.

Mot eldre kinesisk kommunistisk kultur

Før kulturrevolusjonen hadde representanter for Liu Shao-chis revisjonistiske hovedkvarter stor innflytelse over litteraturen og kunsten. Kulturrevolusjonen førte med seg at en del viktige revolusjonære kunstverker blei propagandert kraftig, for eksempel teaterstykker som «Den røde kvinnenebataljonen», «Den hvithårete piken», leirskulpturene i gruppa «Gårdsplassen der jordrenta blir innkrevd» osv. Dette var framganger for revolusjonær kunst.

Men i kampen mot Lius tilhengere kom Chiang Ching til makta. Og med henne kom linja med å *avskrive* all kommunistisk kunst og alle kommunistiske kunstnere fra *før* kulturrevolusjonen (med unntak av en person: Lu Hsun).

Ta litteraturen. Litterære verker fra før kulturrevolusjonen blei nesten ikke oversatt. I disse ti åra finnes det uhyre få eksempler på at forfattere fra før kulturrevolusjonen (med unntak av Lu Hsun) eller noen litterære verk fra perioden før kulturrevolusjonen er nevnt i noen kinesisk publikasjon retta til utlandet. I samtaler der den offisielle linja i kulturspørsmål kom til uttrykk, blei dette begrunna med at denne litteraturen allment og i det store og hele var verdiløs. Den var ikke egna for arbeiderne, bøndene og soldatene, derfor dreide det seg om å begynne helt på nytt som om hele litteraturen var et ubeskrevet blad.

Dette var etter at tusener av kommunister og revolusjonære hadde drevet litterært arbeid i de svære revolusjonære stormene i Kina i 30-, 40- og 50-åra. Utvilsomt var det sånn at noe av det som var blitt oversatt før kulturrevolusjonen var prega av Lius revisjonistiske linje. Sikkert hadde også mange kommunister skrevet verker som ikke holdt mål, for sjøl det at du er kommunist og midt i verdens største revolusjonære bevegelse er ingen garanti for at du alltid skriver godt. Men er det virkelig sant at alt var dårlig, og ubrukelig, i det store og hele, med unntak av bare en person? Vi har aldri kunnet forstå det.

Det fins oversettelser av romaner og noveller fra 30-, 40- og 50-åra som så vidt vi kan se uttrykker ei riktig politisk linje: som propaganderer for marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, som viser åssen massene reiser seg heltemodig under ledelse av kommunistpartiet, som har litterære kvaliteter som fullt er på høyde med det beste i den vestlige revolusjonære proletariske litteraturen. Det kan være særskilte grunner som en utlending ikke kan se som gjør at det er riktig å trekke tilbake noen av disse verkene, f.eks. at den historiske

framstillinga er politisk gæren eller liknende. Dette kan gjelde enkeltbøker. Men *hele* denne litteraturen? Det kan ikke være riktig.

Hva med de revolusjonære filmene fra 50- og begynnelsen av 60-åra? Det samme kan sies om det som vi nettopp sa om litteraturen. Her kan det også ha vært god grunn til å trekke tilbake noen revisjonistiske filmer og det kan være særlige filmer som er vanskelige å gjennomskue for utlendinger. Men hvorfor alle? Ta filmen «Østen er rød» som for ti år sida vakte stor entusiasme hos venner av Kina og revolusjonære som så den i Oslo. Vi som så den forsto aldri hva som var feilaktig ved den slik at den måtte trekkes tilbake.

Og hva med de mange revolusjonære sangene, som også fortsatt blei sunget under kulturrevolusjonen? Ta for eksempel *sangen* «Østen er rød», skrevet av en bonde i 40-åra til ære for Mao Tsetung. Åssen kan det ha seg at den tidligere kommunistiske kunsten i hovedsak var dårlig, når massene fortsatt sang «Østen er rød» og andre slike eldre revolusjonære sanger?

Det ligger dessuten en motsigelse i det å kritisere og avvise all tidligere litteratur og samtidig framholde verker som de revolusjonære teaterstykkene. For det har jo ikke vært ukjent at disse verkene er oppstått *før* kulturrevolusjonen. Ta «Den hvithårete piken», et bilde fra en tidlig oppførelse av dette stykket henger i Yenan. Ta «Tigerfjellet erobres ved hjelp av en krigslist», det bygger på en historie fra ei bok fra 50-åra, osv. Hvis den tidligere kommunistiske kunsten og litteraturen var dårlig og ubrukelig i det store og det hele, åssen kunne det da ha seg at de revolusjonære teaterstykkene som blei propagandert under kulturrevolusjonen bygde på historier, musikk osv. som var skrevet *før*?

Tilsynelatende var metoden for å løse denne motsigelsen å aldri nevne det faktum at disse stykkene hadde ei forhistorie. Vår erfaring er at om man kjente til kilden og spurte etter den, så var det offisielle svaret at kilden egentlig ikke var noe bra. En følge av

dette var at Chiang Chings person blei sterkt framhevet i samband med disse stykkene. Propagandaen framstilte dem som et produkt av hennes «høye nivå og store kunnskaper om kunst», samtidig som det overhode ikke blei nevnt at en rekke av disse stykkene i all hovedsak var ferdig utforma før hun kasta seg ut i kulturpolitikken på toppnivå i partiet.

Chiang Ching gikk mot Mao Tsetungs vurderinger av den kommunistiske kunsten i Kina fra før kulturrevolusjonen.

Revisjonistiske spøkefugler vil innvende til dette at — javel, Chiang Ching & co undertrykte den revolusjonære kunsten fra før kulturrevolusjonen, men de uttrykte Mao Tsetungs linje i dette spørsmålet!

Dette kommer de ikke langt med. Det lønner seg ikke å spekulere i at Mao er død og ikke kan forsvare seg, for han har etterlatt seg uoddelige marxistiske verker som viser hvem han er med. Om noen vågde å påstå at Mao og Chiang står for det samme når det gjelder den gamle kinesiske kommunistiske kunsten, så se her:

Først Chiang Ching, fra forumet i hæren i 1966. Foredraget hennes her er framstilt i form av et referat i 3. person som også inneholder ros av henne fra møtedeltakerne og Lin Piao og ros av Lin Piao fra henne. Hun sier:

«Som en følge av innflytelsen eller dominansen til den borgerlige og moderne-revisjonistiske motstrømmen i litteraturen og kunsten, har det vært få gode eller grunnleggende bra verker i det siste ti-året (sjøl om det har vært noen) som virkelig roser arbeider-, bonde- og soldathelter og som tjener (dem)...» Videre sier hun at det har vært mange dårlige og noen partifiendtlige. At det hadde vært dårlige og partifiendtlige var riktig.

Men mente Chiang Ching at det hadde vært «noen» «gode eller grunnleggende bra»

verker i 50-åra? Vår oppfatning er at «noen» her er et ord som skal kamuflere meninga «praktisk talt ingen» eller «svært få». Og hvorfor det? Om Chiang virkelig hadde ment at «noen» (altså et visst antall) — verker var brukbare, så kunne vi vel også vente at de var blitt autorisert til oversettelse? Men hva er blitt autorisert til oversettelse? I praksis bare en liten handfull.

Så til spørsmålet om tida før frigjøringa. Chiang Ching sa: «Vi må ødelegge den blinde tiltrua til det som er kjent som litteraturen og kunsten fra 1930-åra. På den tida fulgte venstre-bevegelsen i litteraturen og kunsten Wang Mings «venstre»-opportunistiske linje politisk, organisatorisk fulgte den den gjenslutte døras politikk og var sekterisk, og dens ideer om litteratur og kunst var i praksis ideene til russiske borgerlige litteraturkritikere ...» Deretter sier Chiang Ching at Lu Hsuns kjempende venstrebevegelse i litteraturen og kunsten var positiv, ... «Men ingen systematisk løsning blei funnet for det grunnleggende problemet å smelte sammen litteraturen og kunsten med arbeiderne, bøndene og soldatene. Det store flertallet av disse venstre-forfatterne og kunstnerne var borgerlige nasjonaldemokrater og en god del av dem klarte ikke å stå prøven i den demokratiske revolusjonen, mens andre ikke har bestått den sosialistiske revolusjonens prøve.»

Innholdet i dette er at hovedsida var dårlig i litteraturen og kunsten før frigjøringa. Derfor «må vi ødelegge den blinde tiltrua»..Hva betydde det? I virkeligheten har *all* litteraturen fra før frigjøringa vært rensa ut i hvert fall fra de engelsk-språklige utgivelsene. (Med unntak av Lu Hsun og Maos dikt.)

Og om alt var så svart så ville det også vært det beste. Men la oss se på hva en større autoritet sier: kamerat Mao Tsetung.

Først Yen-an-talene (1942). De inneholder en skarp tendens av alt Mao ser som utilstrekkelig og feilaktig og oppfordrer altså ikke til «blind tiltrua». Mao sa: «Litteratur og kunst har vært en viktig og framgangsrik del av kulturfronten siden 4. mai-bevegelsen.»

Scenebilde fra den revolusjonære balletten «Den hvithårede piken», et av de stykkene Chiang Ching forsøkte å ta all æra for, enda stykket bygde på verker som var laga lang tid før hun hadde noen posisjon i kunstlivet i Kina. (Foto fra Kina i bild 8/67)

4. mai-bevegelsen var i 1919. Videre sier Mao at blant kunstnerne «... kan være noen få karrierister som bare er med oss midlertidig, men det store flertallet arbeider energisk for den felles saka. Gjennom å bygge på disse kameratene, har vi oppnådd mye i vår litteratur, vårt teater, vår musikk og i billedkunst».

Så «Om det nye demokratiet» (1940). «Men etter 4. mai-bevegelsen har forholda vært annerledes. En helt ny kulturell kraft oppsto i Kina, den kommunistiske kulturen og ideologien leda av de kinesiske kommunistene ... som en følge av det har den nye kulturelle krafta, i ny uniform og med nye våpen, samla alle mulige allierte og stilt opp rekkene sine i slagorden og starta heltemodige angrep på imperialistisk kultur og føydal kultur. Denne nye krafta har gjort store framskritt på samfunnsvitenskapens område og i kunsten og litteraturen, både når det gjelder filosofi, økonomi, politisk vitenskap, militærvitenskap, historie, litteratur og kunst (inklusive teater, kino, musikk, skulptur og maleri).» Deretter går Mao over til å beskrive den veldige krafta og størrelsen i denne bevegelsen, og han roser Lu Hsun som «den største og modigste fanebæreren» for denne krafta, lederen av kulturrevolusjonen, «ikke bare en stor forfatter men en stor tenker og revolusjonær» osv. Videre: «Før 4. mai-bevegelsen var Kinas nye kultur en kultur av det gamle slaget og del av den kapitalistiske kulturrevolusjonen til verdensborgerskapet. Etter 4. mai-bevegelsen har den blitt ny-demokratisk og en del av den sosialistiske kulturrevolusjonen til verdensproletariatet.»

Så et par sitater fra «Brev til Pekingoperaen i Yenan etter å ha sett «Tvunget til å slutte seg til opprørerne i Liangshanfjellene» (1944). «Etter å ha sett stykket deres ønsker jeg å uttrykke min takk til dere for det gode arbeidet dere har gjort ... Initiativet dere har tatt betyr en epoke-gjørende begynnelse i revolusjoneringa av den gamle operaen. Tanken på det gjør meg svært glad.»

Var Chiang Ching «Maos beste elev»?

Mao sier: «leda av kommunistene» — «heltemodige angrep», «store framskritt» i «litteratur og kunst, (inklusive teater, kino, musikk, skulptur og maleri)», kulturen er «ny-demokratisk og en del av den sosialistiske kulturrevolusjonen til verdensproletariatet». Han sier «vi har oppnådd mye i vår litteratur, vårt teater, vår musikk og i billedkunsten», han snakker om «epoke-gjørende begynnelse i revolusjoneringa av den gamle operaen». Samtidig er Mao kritisk og peker på svakheter og feil.

Chiang Ching sier: «venstrebevegelsen ... fulgte Wang Ming» og bygde på «borgerlige litteraturkritikere», «ingen systematisk løsning blei funnet på det grunnleggende problemet» å smelte kunsten sammen med det arbeidende folket, forfatterne og kunstnerne var stort sett «borgerlige nasjonal-demokrater» som seinere ofte ikke «besto prøven» i den nasjonal-demokratiske og sosialistiske revolusjonen. Derfor vil hun «ødelegge den blinde tiltrua». Ja —men til hvem? For om Chiang skal tas alvorlig, så må i hvert fall «tiltrua» til Maos uttalelser om bevegelsen «ødelegges»: «leda av kommunistene» — eller «fulgte Wang Ming»? «Store framskritt» eller «ingen løsning»? «Del av den sosialistiske kulturrevolusjonen til verdensproletariatet» eller «borgerlige nasjonal-demokrater»?

Og hele litteraturen fra 30-åra blei også vekk, begrunna med at den grunnleggende ikke tjente arbeidere, bønder og soldater. Hvor blir det da av Maos ros av Lu Hsun som «stabssjef for kulturrevolusjonen»? Det var sjølsagt ikke mulig å røre Lu Hsun. Men åssen kunne han være «stabssjef» for en venstrebevegelse som ifølge Chiang Ching omtrent bare inneholdt ett positivt element: han sjøl?

Vi mener med dette å ha påvist at Chiang Chings og «firerbandens» linje i spørsmålet om den kommunistiske kunsten og litteraturen fra før kulturrevolusjonen var gæren,

både i teori og i praksis gikk den ut på å undertrykke kommunistisk kunst og den var både i teori og praksis i motstrid til Mao Tse-tung sine linje.

Mot utenlandsk kommunistisk kultur

Et lands kommunistiske kultur kan ikke utvikle seg gjennom stereotyp kopiering av kommunistisk kultur fra andre land. I Kina hadde dessuten revisjonistiske verker blitt spredd under falsk flagg, nemlig som «sosialistisk» kultur fra Sovjetunionen. Alt dette gjorde at det var nødvendig å rense opp i det som var spredd i Kina under navnet «kommunistisk» og «sosialistisk» kultur fra utlandet før kulturrevolusjonen.

Men Chiang Ching og co. innførte ei linje som gikk ut på manglende interesse eller allmenn skepsis til utenlandsk kommunistisk kultur. Denne skepsisen var helt tydelig og kunne bl.a. komme til uttrykk i form av allment negative kommentarer til kjente proletarisk-revolusjonære kunstnere.

I ledelsen i AKP(m-l) har meningen alltid vært at denne holdninga var feilaktig. Ta spørsmålet om Brecht. Det er uriktig å rekne Brecht som i hovedsak dårlig, som en vi ikke har noe å hente hos. Vi vurderer hovedsida ved Brecht som at han var en stor revolusjonær forfatter.

Nå er det ikke vanskelig å finne dårlige og feilaktige ting hos Brecht, saker som var prega av intellektualisme osv. Dessuten strir mye av det han skriver når han prøver å utforme litterær teori mot marxismen. Skal han vurderes ut i fra det? Vi mener nei. Blant store revolusjonære forfattere er han ikke aleine om å ha ligget langt tilbake i litterær teori i forhold til litterær praksis. Ta vår egen Rudolf Nilsen. Blant de sakene han skreiv om litterær teori er det reint borgerlige artikler, allment er de verdiløse. Men i praksis fulgte han ikke borgerlige teorier for diktning. Diktene til Rudolf Nilsen bygger på marxismen-leninismen og på kjennskap til de norske massene og derfor er han fortsatt

Norges mest leste lyriker, 50 år etter at han døde. Dette er ikke noe rart, det uttrykker bare at «bevissthet følger etter væren», at teori utformes på grunnlag av praksis.

Er det sånn at det først blei mulig å skrive revolusjonær kommunistisk litteratur *etter* at Mao hadde skrevet Yen-an-talene? Nei, det var skrevet en god del vellykket revolusjonær kommunistisk litteratur *før* Yen-an-talene, bl.a. utafor Kina. Det var *derfor* det var *mulig* for Mao å gjøre en teoretisk *sammenfatning* av erfaringene med åssen kunstnerne må gå fram for å skape revolusjonær kommunistisk kunst. Det er et uttrykk for Maos storhet, og det har gjort det mye *lettere* å lage revolusjonær kunst i dag, etter at Yen-an-talene er spredd i verdensmålestokk.

Chiang Ching mot Mao Tsetung om utenlandsk kommunistisk kunst

Vi skal fort sette å gravlegge revisjonistiske spøkelses og igjen påvise at linja med å avvise utenlandsk kommunistisk kunst står i motstrid til Maos.

Når det gjelder utenlandske verker sa Chiang Ching: «Når det gjelder de relativt gode sovjetiske revolusjonære bøkene og kunstverkene fra tida etter Oktoberrevolusjonen, så må de også analyseres og ikke dyrkes blindt, eller, enda mindre, imiteres blindt.»

Hva er innholdet i dette utsagnet? Dette er *alt* Chiang Ching sier om å lære av utenlandsk kunst som hun *sjøl* sier er «relativt god og revolusjonær». Hva sier hun da? «Ikke dyrk blindt.» Sjølsagt skal den ikke dyrkes blindt. Men er det noe *positivt* å lære? Alt Chiang trekker fram er negativt og tar sikte på å *advare* mot kunsten.

Dette er vel og bra og riktig så langt. Men det står ikke noe eksempel på hva som er *bra* som man skal studere, *bare* en advarsel mot imitasjon. Annen revolusjonær kunst enn den sovjetiske er ikke nevnt.

Så til kamerat Mao Tsetung. I Yen-an-talene advarer han også mot å kopiere og understreker nødvendigheten av at Kina bygger

på sine egne forutsetninger. Men han sier også: «Internasjonalt kan de gode erfaringene fra andre land og særlig sovjetiske erfaringer tjene oss.» I «Om det nye demokratiet» sier han: «For å gi næring til sin egen kultur er det nødvendig for Kina å assimilere en god del utenlandsk progressiv kultur, og det blei ikke gjort nok av det før i tida.» Og i Yenan-talene holder han fram et eksempel på utenlandsk revolusjonær litteratur: «Med 'Nederlaget' fortalte Fadejev bare historia om en liten geriljaenhet og han hadde ikke til hensikt å tilfredsstille smaken til lesere i den gamle verden, likevel har boka hatt verdensomspennende innflytelse. I hvert fall er dens innflytelse veldig stor i Kina, som dere veit.»

Disse sitatene må ikke oppfattes som om Mao sier *mindre* om faren for kopiering enn Chiang. Mao tar dette opp mye lengre og går mye dypere enn Chiangs korte bemerkning. Men samtidig tar han vare på den andre sida som var vekk hos Chiang — og det var ikke tilfeldig.

For Chiangs syn på utenlandsk kultur var at utenlandsk kommunistisk kultur *ikke* kunne gi eksempler for Kina. Hvis hun eller «firerbanden» mente noe annet, hvorfor finnes det da ikke noe eksempel på at de *sier* det samme som Mao sier?

Det store eksemplet på å «bruke utenlandske ting til å tjene Kina» som blei propagandert av Chiang Ching var å arrangere kinesisk musikk for et vestlig instrument (piano). Ingenting gærent i det, men det samsvarer ikke med det Mao sier. For det å bruke f.eks. piano er et spørsmål om *form*. Men Mao nevner eksempler på kunst med et *revolusjonært innhold*, og han nevner nødvendigheten av å «assimilere en god del utenlandsk progressiv kultur». Hvis dette problemet er løst ved å importere et flygel så må marxismens definisjon av «progressiv kultur» endres.

Også i spørsmålet om holdninga til utenlandsk kommunistisk kunst var Chiangs og «firerbandens» linje gæren, mot kommu-

nistisk kunst og i strid med Mao Tsetungs linje.

Mot klassisk kinesisk og vestlig litteratur og kunst

En viktig del av linja til revisjonistiske kulturprofeter i Sovjet og de i Kina som fulgte dem, var at de dyrka reaksjonær klassisk kunst skapt av borgerskapet og føydalistene. Denne linja er det nødvendig å bekjempe.

Men Chiang Ching & co erstatta dette med ei linje som gikk ut på å forkaste *all* kunst og litteratur skapt under kapitalismen og føydalismen. Vi har alt vært inne på åssen dette strider mot de marxistiske klassikernes syn. Nå skal vi se på hva det førte til i praksis.

Ta holdninga til den klassiske verdenslitteraturen. Norske kommunister har fått høre at Ibsen er reaksjonær og at det ikke lengre har noen hensikt å vise han. Er dette riktig? Nei, det er feil.

Ibsen tilhører den progressive verdenslitteraturen og hans verker er en viktig del av det norske folkets kulturarv. Han er en av de forfatterne som gjennom sin litteratur kjempa for den borgerlig-demokratiske og nasjonale revolusjonen i Norge på 1800-tallet. Sjøl om han er den av disse forfatterne som er best internasjonalt kjent, så er han ikke den politisk beste eller historisk viktigste av disse forfatterne. En del av det han skreiv var også reaksjonært i den politiske kampen i Norge i samtida hans.

Likevel må norske kommunister slå fast at Ibsen er en stor og viktig progressiv forfatter. Han var en borgerlig progressiv som var en alliert for revolusjonære proletariske bevegelser som Thranitterbevegelsen og Pariskommunen. I de beste stykkene sine retta han harde slag mot reaksjonen, utvikla realismen i litteraturen og hjalp dermed til å gjøre den til et bedre våpen i kampen for den borgerlig-progressive bevegelsen. Dette er det som har gjort Ibsens stykker verdensberømte. Vi har hørt at i Kina under Chiang

Kai-shek var det også stykker av Ibsen som blei forbudt.

For oss kommunister i Norge er Ibsen *ikke* blant de klassiske forfatterne det er viktigst å bruke. Vi mener heller ikke at han er blant de klassiske borgerlige forfatterne som det er størst grunn til å bruke i et sosialistisk land som f.eks. Kina. Men å kalle ham reaksjonær og avskrive ham fullstendig er et helt annet spørsmål. Det er feilaktig, det svarer ikke til historiske fakta og det strider mot marxismen.

Ta holdninga til den vestlige klassiske musikken. Denne musikken blei i det store og hele framstilt som noe som det er lite å lære av. Videre blei det sagt at det en i hovedsak kan lære av den klassiske musikken er form mens det ikke er noe å lære av innholdet. Beethoven blei stilt ut for særlige angrep.

Det finnes andre kilder for musikken enn den vestlige klassiske musikken, og det er nødvendig å skille mellom klassisk musikk med progressiv og reaksjonært innhold. Men å kritisere musikk med reaksjonært innhold og deretter angripe Beethoven, det betyr i virkeligheten å bruke kritikk av reaksjonær kunst til å angripe og fornekte progressiv kunst.

Var Beethoven progressiv eller reaksjonær? Beethoven var en stor borgerlig revolusjonær i musikken. Han tilhørte den borgerlige revolusjonære bevegelsens venstrefløy, var republikaner og sympatiserte med venstresida i den franske revolusjonen på ei tid da den borgerlig-revolusjonære bevegelsen i Europa var i midlertidig tilbakegang. Han skreiv programmusikk som støtta den borgerlig-revolusjonære bevegelsen.

Kan vi lære noe av *innholdet* i musikken til Beethoven? Beethovens 3. symfoni, «Eroica» var opprinnelig tilegna Napoleon som leder for den franske revolusjonen. Men da Napoleon lot seg krone trakk komponisten den korrekte slutninga at Napoleon svikta revolusjonen og han endra dedikasjonen. Er dette et spørsmål om form eller om innhold? Det er et spørsmål om innhold.

Kan vi lære noe av det? Sjølsagt kan vi det! Vi kan lære at det er riktig å skape kunstverker som ikke er «kunst i seg sjøl», men som hyller revolusjonært heltemot og oppildner til kamp. Vi kan lære at kunstnere ikke må vende kappen etter vinden, men vende seg mot falske «ledere for revolusjonen» som vil likvidere revolusjonen. Vi er proletariske revolusjonære og kan ikke bli stående på samme historiske nivå som Beethoven, men vi har en hel del å lære i *den proletariske revolusjonen* av hans konsekvente revolusjonære standpunkt i *den borgerlige revolusjonen*.

Et annet eksempel: Den norske komponisten Edvard Grieg. Han var en borgerlig komponist og et produkt av den progressive borgerlige demokratiske og nasjonale bevegelsen.

Kan vi lære noe av *innholdet* til Grieg, må vi avvise innholdet og kan bare lære av *formen*, eller må vi avvise både form og innhold? I følge kritikken av den klassiske vestlige musikken skulle vi avvise både form og innhold, fordi Grieg er en relativt «sein» borgerlig komponist, eller i hvert fall avvise innholdet.

Grieg øste av den norske folkemusikken, og det var det som gjorde ham til en stor komponist. Dermed foredler og populariserer Grieg musikkultur som uttrykker de arbeidende bøndenes liv og arbeid. Dette er et spørsmål om innhold og ikke bare form. Som proletariske revolusjonære kan vi ikke bli stående på Griegs nivå. Men i framtida er det helt nødvendig å følge hans eksempel når det gjelder å bruke det vi lærer i revolusjonær proletarisk kunst, og som han, gå til den norske folkemusikken og lære av den.

Chiang Ching mot Mao Tsetung om klassisk kinesisk og utenlandsk kunst og kultur

Enda en gang må vi ta oss tid til å begrave revisjonistiske spøkelser og vise forskjellen på hva Chiang Ching sa og hva kamerat Mao Tsetung sa.

«FIRERBANDEN» — MARXISTER
ELLER REVISJONISTER

Chiang Ching (i forumet i hæren, 1966): «Vi må ødelegge blind tiltru til kinesisk og utenlandsk klassisk litteratur. Stalin...tok ukritisk over det som er kjent som klassisk litteratur i Russland og Europa og erfaringene var dårlige. Den klassiske litteraturen og kunsten i Kina og i Europa (inklusive Russland) har utøvd betydelig innflytelse på vårt litterære og kunstneriske miljø, og noen mennesker har behandla dem som hellige skrifter og godtatt dem i sin helhet. Vi bør lære av Stalins erfaringer. Vi bør studere gamle og utenlandske verker også, og å nekte å studere dem ville være gærnt, men vi må studere dem kritisk, la det gamle tjene nåtida og det utenlandske tjene Kina.»

Under Stalin blei det gjort noen feil i forhold til den gamle kulturen. Det er gærnt å kopiere og slavisk dyrke denne kulturen. Det er vårt syn. Chiang Ching nevner dette, men hun sier ingenting om hva som er *bra* i denne kulturen og *hvorfor* det er riktig å studere denne kulturen, ingenting om *assen* det gode skilles fra det dårlige i den.

Så over til Mao. Mao gir en mye grundigere og dyptgående gjennomgåelse av farene ved kopiering enn Chiang. Samtidig gjør han klart åffer og assen kommunister skal lære av den klassiske kulturen. «Vi bør assimilere det som er nyttig for oss i dag ikke bare fra vår tids sosialistiske og ny-demokratiske kulturer men også fra de tidligere kulturene til andre nasjoner, for eksempel, fra kulturen til de forskjellige kapitalistiske landa i opplysningstida.» (Om det nye demokratiet, 1940). Her er et sitat som kort, men samtidig allsidig behandler holdninga til klassisk kinesisk kultur: «En strålende gammel kultur blei skapt i løpet av det kinesiske føydalsamfunnets lange periode. Å studere utviklinga av denne gamle kulturen, å kvitte seg med det føydale slagget i den og assimilere dens demokratiske kjerne er en nødvendig forutsetning for å utvikle vår nye nasjonale kultur og styrke vår nasjonale sjøllit, men vi bør aldri svelge ett og alt ukritisk. Det er helt nødvendig å skille den

gode gamle kulturen til folket som hadde en mer eller mindre demokratisk og revolusjonær karakter, fra all dekadensen til den gamle føydale herskerklassen. Kinas nåværende nye politikk og nye økonomi har utvikla seg ut av Kinas gamle politikk og gamle økonomi: Kinas nåværende nye kultur har også utvikla seg ut av Kinas gamle kultur, derfor må vi respektere vår egen historie og ikke avskjære oss fra den. Men respekt for historia betyr å gi den sin rettmessige plass som en vitenskap, respektere dens dialektiske utvikling og ikke rose fortida på bekostning av nåtida eller rose hver dråpe føydal gift. Når det gjelder massene og de unge studentene så er hovedsaka å veilede dem til å se forover og ikke bakover.» (Om det nye demokratiet, 1940)

Mao behandler begge sider. Chiang bare ei side. Mao sier: «assimilere det som er nyttig for oss...for eksempel, fra kulturen til forskjellige kapitalistiske land i opplysningstida.» Han sier at «en strålende gammel kultur» blei skapt i det føydale Kina og det er nødvendig å «studere utviklinga av den».

Chiang snakka om å «ødelegge blind tiltru til klassisk kinesisk og utenlandsk litteratur», og dette var i virkeligheten et uttrykk for linja med å vende seg mot *all* klassisk kunst, ikke å «assimilere det som er nyttig», bli kvitt slagget og ta opp i den nye kulturen det som er bra. For Chiang & co. blei kampen mot stykker som roser føydalismen et påskudd til også å angripe innholdet i progressiv klassisk kultur som f.eks. Beethovens musikk. Det er nettopp det motsatte av «respekt for historia» og å «ikke avskjære oss fra den». Chiang Ching vil «ødelegge tiltrua» ikke bare til det som er bra i den klassiske litteraturen, men også til Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao som slår fast at kommunistene må ta vare på det som er bra i den klassiske kulturen.

Kunstnere fra Hunan-operaen avslører og angriper «firerbanden»s virksomhet for å stoppe en revolusjonær opera gruppa hadde laga. (Foto: Hsinhua)

Ei linje for kulturen AKP(m-l) aldri har kunnet følge

Vi har nevnt at AKP(m-l) i mange år har vært uenig i sider ved den kulturpolitikken som har blitt ført i Kina. Dette har ikke vært en uenighet i KKP's marxist-leninistiske hovedlinje i kulturpolitikken: Den er uttrykt i Yanan-talene og andre verker av kamerat Mao Tsetung. Når det gjelder disse verkene så er det ikke bare sann at vi *ikke* er uenige i dem, det er først og framst på grunnlag av studier av Maos marxist-leninistiske verker om kunst og litteratur at den nye kommunistiske bevegelsen i Norge har utvikla sitt arbeid med kunst og kultur.

Uenigheten har gått på sider ved den praktiske politikken de siste åra overfor kunst og

litteratur, på en del artikler, på uttalelser i samtaler, på vurdering av forskjellige typer kunst, på verker og kunstnere. AKP(m-l) tar det ikke opp eksternt om vi er uenige med et søsterparti om ett eller annet spørsmål, og uenigheten har vært holdt innafør partiets ledelse. Men den er likevel klart dokumentert gjennom at AKP(m-l) har ført en annen *politikk* overfor litteratur og kunst enn Chiang og «firerbanden», og det uttrykte en bevisst avvisning av flere av deres synspunkter.

Det var lett å se at i Norge ville det være umulig å praktisere disse linjene, at det strir mot marxismen og ville skade den proletariske bevegelsen.

De arbeidende massene har alltid skapt seg kunst, kunst er et menneskelig behov som

«FIRERBANDEN» — MARXISTER
ELLER REVISJONISTER

mat og drikke. Om dette behovet ikke kan tilfredsstilles av progressiv og revolusjonær kunst, så gir det bare enda større spredning til reaksjonær og imperialistisk kunst. I Norge liker arbeidsfolk å lese, de er glade i musikk osv. Dette har gitt grunnlag for massespredning av blader og bøker og plater med USA-imperialismens reaksjonære og dekadente kultur, for å bare nevne ei form for reaksjonær kultur. Samtidig har det vist seg mulig å gi en del progressiv og revolusjonær kunst og kultur ganske god spredning, og det har vært en kraftig våpen for å styrke den revolusjonære bevegelsen.

AKP(m-l) har i noen år tatt alvorlig på oppgava med å utvikle en revolusjonær proletarisk litteratur og kunst. Sjøl om det kan gjøres forbedringer så er det oppnådd en del resultater. Det er kommet noen bøker, skrevet noen sanger, utgitt plater osv. som i hovedsak har hatt et bra politisk og kunstnerisk innhold sjøl om det varierer. Noen av disse verkene har blitt mottatt med entusiasme og har blitt spredd i ganske store opplag, samtidig som borgerskapet retter skarpe angrep mot dem. Det er et uttrykk for at vi gjør framgang i å utvikle en revolusjonær proletarisk kultur i Norge som bygger på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning.

Som et ledd i dette arbeider AKP(m-l) også med å få oversatt eldre og nyere utenlandsk kommunistisk litteratur, som verker av Ostrovski, Fadejev, Serafimovitsj, gamle kommunistiske romaner fra andre land, moderne kommunistisk litteratur bl.a. av albanske forfattere. Det blir oversatt og popularisert utenlandske revolusjonære sanger. Samtidig sprer vi eldre norsk revolusjonær arbeiderlitteratur.

Og vi bruker sanger, fortellinger osv. skrevet av de progressive norske forfatterne på 1800-tallet. Vi anbefaler arbeiderne å lese f.eks. Kielland, holder fram som et eksempel for vår egen kamp f.eks. Wergeland. Vi bruker litteraturen både til de progressive borgerlige forfatterne som skreiv på dansk og til de forfatterne som skreiv på norsk og

sto nærmest det arbeidende folket. Fram for alt holder vi fram Per Sivle, en forfatter som skreiv på norsk og begynte som borgerlig demokrat men utvikla seg videre til å støtte den proletariske sosialistiske revolusjonen.

Vi har ikke gjort nok og det er en del problemer i arbeidet vårt, men linja er riktig.

Hva om vi hadde fulgt Chiang og «firerbanden»? Om den klassiske kommunistiske litteraturen må vrakes, så ville vi hatt lite litteratur å tilby de arbeidende norske massene. Når vi oversetter sanger av Brecht som passer for norske forhold, når ti-tusener kan dem og tusener synger dem i kor på møter og demonstrasjoner — så skulle vi heller ha latt være med å oversette, så skulle vi ikke sunget men holdt kjeft? Om den klassiske kommunistiske litteraturen ikke holder mål, åssen kan da norske klassikere som Rudolf Nilsen, Nordahl Grieg og Per Sivle holde mål?

Og hva med den klassiske kulturen? Skal vi forkaste Kielland (for han tjente det framvoksende borgerskapets interesser), skal vi forkaste Ivar Aasen, som skapte det norske språket gjennom å gjøre vitenskapelige studier av levende norske dialekter og sjøl skreiv progressiv og patriotisk litteratur på norsk, skal vi forkaste den småborgerlig-revolusjonære republikaneren Wergeland og slutte å holde fram som et forbilde hans kjærlighet til de arbeidende massene, hans revolusjonære sinnelag, hans patriotisme og internasjonalsisme?

Hva hadde dette ført til? Det norske proletariatet hadde blitt stående uten noen klassisk revolusjonær sosialistisk litteratur, det norske folket helt uten noen progressiv arv i kunsten og litteraturen. Vi kommunister hadde stått uten mange verdifulle norske og utenlandske verker som vi bruker for å tilfredsstille arbeidsfolks behov for kunst og som støtter opp om den revolusjonære kampen i Norge. Uten sånne verker ville vi også stå uten eksempler i arbeidet med å bygge opp en ny, kommunistisk litteratur. Vi ville være «på bar bakke, tilbake i steinalderen».

Eldre kinesisk kommunistisk litteratur er ikke blitt oversatt og spredd i Norge av AKP(m-l). Dette er delvis vår egen feil, for vi har ikke vist stort nok initiativ og ikke prioritert dette høyt nok. Men det skyldes også at det ikke har vært mulig å få anbefalinger og at vi har mangla materiale. Samtidig veit vi at det finnes en rekke bøker som passer bra for norske forhold og har et politisk og kunstnerisk godt innhold. Vår erfaring er at når sånne utenlandske revolusjonære bøker kommer ut så blir de mottatt med entusiasme. Om sånne bøker blir oversatt så vil det styrke den revolusjonære bevisstheten hos proletariatet i Norge og det vil styrke vennskapet mellom Norge og Kina. Hvem skader det at det ikke skjer? Den norske kommunistiske bevegelsen og Folkerepublikken Kina.

Den «radikale» linja i forhold til kunst og litteratur i Norge, hvem ville den tjene? USA-imperialismens litteratur, musikk osv., som hadde blitt enerådende på markedet. Hvem ville den skade? Fram for alt kommunistene, som ville vært berøvet for størstedelen av de revolusjonære og progressive kunstverkene som vi nå sprer til massene.

Analysen av denne linja anvendt på norske forhold viser at i innhold er den ikke «radikal», men svart reaksjonær. Det er i praksis ei linje som går *mot* kommunistisk og progressiv kunst. Det er ei linje for å ta fra kommunistene våpen i klassekampen og nekte massene verdifull revolusjonær kunst. Dette er ei antimarxistisk og antirevolusjonær linje.

Derfor har AKP(m-l) heller aldri vakla når det gjelder å ta vare på og utbre klassisk norsk og utenlandsk, kommunistisk og progressiv kultur, uansett hva som har stått i kinesiske publikasjoner på initiativ av «firerbanden», uansett hva Chiang Ching skreiv og hvilke råd partiet fikk.

Nytt materiale om «firerbanden»s kulturpolitikk

AKP(m-l) har for mange år siden bevisst slått inn på en annen linje enn «firerbanden» i kulturpolitikken. Men det betyr ikke at vi gjennomskua hele det reaksjonære innholdet i linja deres. Vi kjente ikke til karakteren av de indre motsetningene i KKP, ikke åssen denne linja blei anvendt i Kina og ikke dens sammenheng med «firerbanden»s reaksjonære linje på andre områder.

Men det vi allerede i ei tid har forstått, gjør det lettere for oss å forstå de nye anklagene som KKP i dag retter mot «firerbanden».

Chiang Ching anklager venstre-kunstnerne i 30-åra for å være leda av Wang Ming og stå mot Lu Hsun. Nå offentliggjør KKP gammalt materiale som sier at det var eldre medlemmer av «firerbanden» sjøl som sto sammen med Wang Ming og mot Lu Hsun. Fiendskapen mot kommunistisk kultur fra før Kulturrevolusjonen har vært åpenbar. Nå kritiseres «firerbanden» for å ha undertrykt og fengsla kommunistiske kunstnere fra tida før Kulturrevolusjonen, bl.a. kunstnere som har vært med på å skape de kommunistiske teaterstykkene som er blitt framstilt som «nye» og som om hovedskaperen av dem var Chiang Ching. Dessuten får vi høre at marxist-leninistiske kunstverk fra de siste ti åra er blitt undertrykt og skaperne deres forfulgt. Vi kjenner noen verker som har blitt undertrykt og vil sikkert etterhvert få se andre. Det vil gi folk høve til å dømme sjøl. For oss er det som å plutselig se klart et bilde som vi før bare kunne skimte som gjennom tåke.

«Firerbanden» anklages for å i virkeligheten dyrke dekadent vestlig kultur, og for bl.a. å ha importert et stort antall dekadente vestlige filmer til eget forbruk. Vi veit at den i praksis har vendt seg mot kommunistisk og progressiv kultur. Det lyder ikke merkelig at dette skyldtes at de egentlig og i hemmelighet foretrakk borgerlig kultur. Dette svarer også

til de fragmentene vi kjenner fra intervjuet den amerikanske journalisten hadde med Chiang Ching.

Alle disse nye anklagene som nå dukker opp i samband med massekritikken av «firerbanden» i Kina, bekrefter og utfyller det bildet vi har rissa opp av deres tvers gjennom reaksjonære og anti-marxistiske linje i kulturspørsmål.

Ord og handling hos Chiang Ching

Chiang Ching er blitt framstilt som en «proletarisk revolusjonær» når det gjelder kunst og litteratur. Men dess mer vi gransker det hun virkelig har sagt, dess mer viser det seg at hun snakka om marxisme, men praktiserte noe annet. Liv var ett, lære noe annet. Et sånt skille mellom liv og lære kan ikke forenes med ei virkelig proletarisk, revolusjonær linje.

Chiang Ching snakka i 1966 om at det var riktig å la massene se også dårlige filmer for å trekke lærdommer av det. Men nå blir det avslørt at de filmene Chiang avviste som «dårlige» undertrykte hun, hun ville hindre massene i å se dem. Og blant disse filmene var det også filmer som i virkeligheten var marxistiske og revolusjonære, slike som «Østen er rød».

Chiang Ching kalte andre for «borgerlige nasjonaldemokrater». Hun snakka om at det er svært viktig å lage gode modeller og at full oppmerksomhet måtte vies temaer om sosialistisk revolusjon og sosialistisk oppbygging: «det ville være fullstendig gærnt å ignorere disse temaene». Men de teaterstykkene hun propaganderte som modeller, handla i de fleste tilfellene sjøl om den nydemokratiske revolusjonen, om de revolusjonære krigene mot Japan og mot Chiang Kai-shek. Slike stykker er viktige. Men på dette grunnlaget sto Chiang unektelig svakt når hun framstilte seg sjøl som en ivrig forkjemper for «nye sosialistiske ting».

En bevisst motstander av Mao

Den største bløffen av alle var at Chiang Ching i 1966 framstilte det som om hun la fram kamerat Mao Tsetungs linje og tilmed ramser opp en rekke verker av formann Mao som hun angivelig støtter seg på. I virkeligheten sa hun det motsatte av det kamerat Mao sier. Chiang Ching henviste til Maos «Tale på KKP's landskonferanse for propagandaarbeidet» og «Om det nye demokratiet». Hva sier Mao der?

«Mange av de intellektuelle i Yanan var svært forvirra i tenkinga si og de kom med alle slags merkelige argumenter. Vi holdt en konferanse der vi råda dem til å dra ut blant massene. Seinere dro mange av gårde, og resultatene var svært gode» (propagandakonferansen, 1958).

«...den nye kulturelle krafta...har gjort svære framskritt...(blant annet) i litteraturen...Veien han (Lu Hsun) slo inn på var sjølve veien for Kinas nye nasjonale kultur» (Om det nye demokratiet, 1940).

Hva sa Chiang Ching sjøl etter å ha «studert» disse artiklene? «...venstrebevegelsen i litteraturen og kunsten fulgte Wang Ming...ingen systematisk løsning blei funnet på det grunnleggende problemet å forene litteraturen og kunsten med arbeiderne, bøndene og soldatene.»

Chiang Ching i 1966 var en «elev» av Mao som i virkeligheten sa at Mao hadde tatt feil av kulturbevegelsen i 30-åra, han trudde den var leda av Lu Hsun, men den var leda av Wang Ming, han trudde det var oppnådd gode resultater og mange hadde dratt ut til massene, men i virkeligheten var resultatene dårlige og «ingen løsning» blei funnet på «det grunnleggende problemet».

Kan vi virkelig forutsette at Chiang Ching slett ikke hadde *lest* verkene til Mao, som hun henviste så flittig til bare for å motsi dem i neste setning? Denne slutninga mener vi er uakseptabel.

Men i så fall er bare en annen slutning *mulig*: Chiang Ching kjempa mot Maos linje

Mekanikere fra maskinverkstedet på en Shanghai-fabrikk ved Lu Hsuns grav. Mao Tsetung har alltid framheva forfatteren Lu Hsun som leder for en brei revolusjonær bevegelse i litteraturen og kunsten i Kina. Han har oppfordra folk gang på gang til å lære av den helstøpte revolusjonære holdninga til Lu Hsun. Chiang Ching har uttrykt et syn på Lu Hsun og bevegelsen han leda som står i åpen motsetning til Maos syn. (Foto: Hsinhua)

i kulturpolitikken *med åpne øyne*, hun var seg bevisst hva hun gjorde.

I den siste tidas kritikk av «firerbanden» er det kommet fram at Chiang Ching og Co undertrykte et direktiv fra Mao om å ikke fordømme filmen «Pionerene». Ut fra gransking av Chiang Chings tidligere meritter synes vi ikke det er så merkelig. For allerede lang tid på forhånd hadde hun ikke bare undertrykt innholdet i et enkelt *direktiv*

fra Mao Tsetung, men hun hadde gått mot og forfalska viktige avsnitt i tre så sentrale verker av Mao som «Tale på KKP's konferanse om propagandaarbeidet», «Om det nye demokratiet» og «Yenantalene».

Å henvise til marxistiske verker for å bruke tittelen deres som reklame mens du kjemper mot innholdet deres, det har ingenting med marxisme å gjøre, men det er et typisk revisjonistisk trick.

For å lette nedlastinga er bladet delt i flere filer. Se www.akp.no/ml-historie/pdf/rode_fane/1977/ for de øvrige.